

Naročnina listu: ==
 Celo leto . . . K 12.—
 Pol leta . . . „ 6.—
 Četrt leta . . . „ 3.—
 Mesečno . . . „ 1.—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 17.—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :: popust. ::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 :: popoldne. ::
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Dr. Kukovec — se pere.

(Od odličnega somišljenika ne-poslanca.)

V roke mi je prišla 248. številka „Slovenskega Naroda“, v kateri priobčuje dr. Kukovec svoj govor, katerega je imel v nedeljo, dne 26. oktobra v Zalcu. Ko sem prebral poročilo, sem se spomnil na neki govor dr. Kukovca pred kratkim, v katerem je povdarjal dolgočasnost samozavestno, kakor to zna le on, da bo on prvi, ki bo častital „klerikalnim“ poslancem, če se bo obstrukcija končala brez škode za Slovence in priborila Slovincem kake koncesije. Zgodilo se je, da so se zopet dosegle podpore za vinograde in se je pokopal zloglasni Wastianov načrt šolskonadzorovalnega zakona, dovolile so se okrajem podpore za ceste in dobili še dve šoli, katerih bi brez obstrukcije nikdar ne dobili, a — dr. Kukovec mi častital našim poslancem, temveč jih napada tako kakor ob času obstrukcije. Še več; on celo naravnost želi, da bi se obstrukcija naj nadaljevala, ker smo Slovenci — premalo dobili. Zanimivo je, konstatirati, da je dr. Kukovec pri svojem boju zoper obstrukcijo povdarjal kot veliko pridobitev prejšnjih poslancev, potem obstrukcije izvojevano kmetijsko šolo v St. Juriju, a sedanje, dosti večje pridobitve, naših poslancev se mu pa zde — malenkostne. Zanimivo je omeniti, da se je dr. Kukovec še le sedaj spomnil na velike dolgove nemške večine, na katere je v boju zoper obstrukcijo pozabil. Zares zanimiva in za resnega politika malo čudna so poročila dr. Kukovca, katere pusti dobesedno v „Slov. Narodu“ objaviti, da more cela javnost občudovati njegovo politično modrost. Marsikdo je mnenja, da se dr. Kukovec norčuje iz sebe, ali iz svojih volilcev, ali pa iz sebe in svojih volilcev. Do take misli mora priti vsak, kdor bere, da je zasluga Narodne stranke, da je prenehala obstrukcija, da je Narodna stranka pripravila poslance S. K. Z., da so spremenili taktiko glede učiteljev itd., stvari, o katerih dr. Kukovec sicer ponosno govori, v dnu srca pa je živo prepričan, da so le navadna baharija, da služijo le v to, da pokažejo vsepehe — dela Narodne stranke, katerih nikjer ni.

Kdor natančneje prouči cel položaj Narodne stranke, pa spozna takoj, da je dr. Kukovec pral v Zalcu — zavoženo deželnozborsko politiko Narodne stranke. Med gorostasnim zavijanjem in neresničnimi trditvami je povedal marsikaj, kar potrjuje, da je dr. Kukovec pral v Zalcu sebe in celo deželnozborsko politiko Narodne stranke. Saj je javna tajnost, da je med pristaši Narodne stranke mnogo mož, ki ne

odobravajo Kukovčeve deželnozborske politike, ker imajo toliko narodnega čuta, da vidijo, da se morajo vsi Slovenci strniti v boju zoper Nemce v močno falango, ker vedo, da se bode na graških tleh izvojeval boj spodnještajerskih Slovencev za ravnopravnost in ker dobro vedo, da pomenja nastop dr. Kukovca unikum v parlamentarnem življenju. Manjšina v deželi bori z večino boj za najprimitivnejše narodne pravice, a tej manjšini pade v hrbet — istorodni liberalni poslanec samo radi tega, da bi za redko sešane pristaše svoje stranke kaj pridobil in ne vidi velike narodne škode, katero s svojim postopanjem povzroča. Manjšine na Češkem, v Galiciji in na Tirolskem imajo dosti več pravice, kakor mi, so že dosegle v marsikaterem oziru ravnopravnost, a kljub temu bijejo neizprosni boj z večino. Če tudi obstoje te manjšine iz zastopnikov raznih strank, vodijo boj za narodne pravice skupaj vse stranke in ni nikomur niti na um prišlo, da bi postopal tako, kakor postopa dr. Kukovec proti slovenskim poslancem v boju z — Nemci. Ker je več uglednih mož Narodne stranke izrazilo svojo nevoljo radi deželnozborske politike stranke, je dr. Kukovec v potu svojega obraza pral sebe in slikal „vspehe“ svoje politike, da potolaži nezadovoljneže in — ohrani svoj mandat. Iz govora dr. Kukovca pa odseva tudi — strah, da bi utegnili učiteljsko zapustiti Narodno stranko in bi Narodna stranka izgubila še ono malo število pristašev, katero ima. Dr. Kukovec gotovo ni neznan, da že mnogo učiteljev in sicer najboljših, obsoja delo Narodne stranke, da se umiče iz vrst stranke in da vstrajajo pri stranki le oni kričavi elementi v učiteljsstvu, kateri ne pomenijo ne v šoli in izven šole — nič. Radi tega zaklinja vodja liberalne stranke učitelje, da naj za božjo voljo ostanejo v stranki, ker sicer — je stranka fuč in vse fuč.

Dr. Kukovec bi ne prišel v tako mučen položaj, da bi moral ovirati beg iz stranke in zagovarjati ponesrečeno liberalno deželnozborsko politiko, če bi se zavedal, kako važno delo ga čaka kot edinega slovenskega zastopnika trgov in mest. Gotovo ve, da je njegova naloga, paralizirati delo nemških trških in mestnih poslancev Wastiana, Orniga, Negerja, dr. Negrija, Marekhla itd. Poslanec trgov in mest bi moral posvečevati vso pozornost uradniškim vprašanjem, ker ima uradnike med svojimi volilci, dočim jih kmečki poslanci nimajo, spremembi volilnega reda za trge in mesta, okrajne zastope itd., imel bi skrbeti za razvoj slovenske obrti in trgovine v me-

stih in trgih, — dela dovolj, pri katerem bi našel podporo pri vseh zavednih Slovincih. Ali bi to delovanje bilo za volilce v trgih in mestih koristnejše, kakor boj proti slovenskim poslancem, ki se bore za dosego ravnopravnosti Slovencev v deželi, naj presodijo volilci v trgih in mestih ter — merodajni pristaši Narodne stranke.

Vprašanje orientalskih železnic.

Konflikt med Avstrijo in Srbijo radi Albanije je poravnal. Srbija se je uklonila in oblastni naši oficiozi so si priborili novo lovoriko, sicer zelo dvomljive vrednosti. Pri nepristopni in gospodstvaželjni naturi naših vodilnih faktorjev je pa povsem opravičen strah, da pride pri reševanju med Avstro-Ogrsko in Srbijo visečih vprašanj do novih razburjenj. Vprašanja, ki se imajo še rešiti, so sicer le gospodarske narave, toda gospodarstvo in politika sta pač tako tesno združena, da ni mogoče rešiti enega od drugega. Pred vsemi prihaja tu v poštev vprašanje orientalskih železnic in priključitev srbskih železnic na bosanske.

O orientalskih železnicah piše publicist Saint Brice v pariškem „Journalu“:

„Med vsemi balkanskimi vprašanji, ki še čakajo rešitve, ne povzroča nobeno toliko mednarodnih težkoč, kakor vprašanje orientalskih železnic. Da se to prav razume, treba vedeti, da se v tem vprašanju reasumira vse, kar more Avstro-Ogrska še rešiti od svoje nekdanje balkanske politike in vsa nada bodočnosti.“

Znano je, kako je v zadnjem času izgledala ta politika, ki je izražena v prosluli formuli „Drang nach Osten“ — siljenje na vshod. Po Hohenzollerncih pregnana iz Nemčije, se je habsburška hiša obrnila proti Egejskemu morju. Bila je velika sposobnost Bismarcka, ki je vdahnila to novo orientacijo, ki je izbrisala želje po osveti za Sadovo ter privezala Avstrijo na Nemčijo tem tesneje, ker je predstráža germanizma na Balkanu bila v konfliktu s slovanstvom, torej z Rusijo. Od leta 1868 dalje so pogledi Avstro-Ogrske obrnjeni na Solun.

V kaki meri so dogodki v zadnjih mesecih vplivali na to politiko? Nade na teritorialno ekspanzijo so uničene. Bodočnost Balkana je sedaj v rokah balkanskih držav in tudi ostane tako. Ali je s tem rečeno, da je partija definitivno izgubljena? Nika-

PODLISTEK.

Dve siroti.

Megla, gosta megla je razprostrla svoj vlažen plašč čez mesto. Bil je 2. november. Ljudje so počasi in zamišljeno hodili po ulici, ki vodi na pokopališče. Nihče ni prestopil praga žalostnih vrat, da bi ne prinesel svojim rajnim kake reči v spomin. Grobovi so bili pokriti s šopki in venci vsake vrste.

Mlada gospa v lepi, črni obleki je počasi šla po pokopališču in pokleknila na majhnem, belem grobu. Ovila je bršljanove vejice okrog križa in vrgla ovenel šopek cvetlic k zidu in ga nadomestila s šopkom belih rož.

Beli nagrobni križ je imel napis:

„Tukaj počiva Roza Smrekar, štiri leta stara.“

Mlada mati se nagne do napisu in pritisne tja svoje žareče ustnice, iz njenih prs pa se izvije globok vzdihljaj. Dolgo je ostala v bolestni zamišljenosti, svoje lepo, blede lice naslonjeno na križ. Potem vstane, pusti na cvetlicah poljub in solze in gre proti izhodu pokopališča.

V tem trenutku prideta dva revno oblečena otroka.

Njuno nedolžno govorjenje jo je zanimalo, da jima je sledila od daleč.

Manjši otrok je večkrat nekoliko zaostal, in potem se je njegova sestra z nekakim mrdnim obrazom obrnila in mu rekla:

„Pridi, Janezek, ostani pri meni, drugače se izgubiš.“

„O ne“, odgovoril je deček, čegar poglavitna čednost ni bila ravno popolna pokorščina.

Ravno si je hotel skozi omrežje ogledati majhen grob, kjer je uboga Roza počivala med rožami.

Deklica je opazila, kako je Janezek stegnil že roko skozi omenjeno mrežo, da bi vzel šopek.

„O“, zakliče ogorčeno, „Janez, kaj delaš? Ničesar se ne smeš dotakniti!“

„Jaz hočem te cvetlice imeti“, reče deček ter začne z nogo teptati in se jokati.

„Mrtvih se ne sme okrašt“, reče osorno sestrica Marica.

„Jaz jih hočem imeti, še enkrat ti povem, hočem jih imeti!“

„Pazi, — povedala bom vrtnarju, zaprl te bo v ječo!“

„Toda“, odvrne Janezek, „glej vendar, vsi imajo cvetlice, samo midva ne. Zakaj tako?“

„Midva sva uboga“, odgovori zalaj deklica in skuša nevoščljivega bratca potegniti od mreže.

Ta pa je jokal še huje in stegoval svoje drobne ročice za šopkom, ki je ležal ob grobu male — Roze.

V tem trenutku pride vrtnar.

„Gospod“, reče Marica in močno zardi, „kaj ne, vi zaprete otroke, ki kradejo rajnim cvetlice? Pokarajte Janezeka, on hoče vzeti oni-le šopek!“

„Ovenel je“, reče deček. „Poglejte sem, gospod, tukaj je popolnoma svež šopek in jaz bi rad starega“, nadaljuje in glasno zajoka; „mati tam spodaj nimajo nič cvetlic.“

In z roko pokaže na skupni križ, kjer počivajo zapuščeni, ki nimajo nagrobnega kamena in ki jim je revščina ostala delež tudi po smrti.

Solze zalijejo vrtnarju oči. Janezeka prime za roko.

„Ali nimata več starišev?“ vpraša.

„Pred osmimi dnevi so nama mater zanesli — semkaj“, odgovori deklica in si z roko briše oči.

„In vajni oče?“

„On je bil tukaj že pred materjo“, odvrne Marica.

„In kje bota sedaj vidva?“

Midva sva popolnoma sama. Jaz pazim na Janezka in sestre nama prinašajo živeža. Danes je na-

ma rekla sestra Alojzija: Vernih duš dan je; pojdiva na pokopališče, molite za mater in poslala vama bo angelja iz raja! In vzela sem Janezka za roko, in zdaj sva tukaj!“

„Toda, če materi ne bova prinesla cvetlic“, reče deček, „nama ne bo poslala angelja!“

„Mati ne leži tukaj, Janezek“, reče Marica resno. „Sestra Alojzija je rekla: duša ima peruti, da zleti v nebesa in iz nebes naju gleda. Pojdi, pojdi, da moliva pred velikim križem.“

In vleče bratca seboj.

Bil je pretresljiv prizor: dva otroka, naslonjena drug ob drugega, klečita na vlažnih tleh, oči so povzdignjene proti nebesom, kjer je, kakor sta verovala, bila duša dobre matere.

Še sta molila, ko neka roka položila ob vznožje križa velik venec belih rož.

„O“, vsklikne Janez, „to so one sveže in lepe cvetlice!“

Gospa Smrekar se nasmehne vsa ganjena pod črnim pajčolanom, objame oba otroka in ju poljubi, ter reče Marici:

„Ti imaš prav, malčka; duša ima peruti in vajina mati vama pošilja angelja, da vaju tolaži in o- greje: pridita, uboga moja otroka!“

To noč nista Janezek in Marica prezebala gor v svoji mrzli podstrešni sobici in prazna hiša gospe Smrekar je imela pri svojem ognjišču oba osirotela otroka. — — —

Pa brez zamere.

Napisal Feliks Grögl.

„Kaj je, virt, boš mi dal še en frakelj?“ se je oglasil stari Šure v kotu pri peči, ki pa ni bila zakurjena. Ali kaj to mar našemu možakarju, saj je trdil, da nimata mrz in toplota nanj nobenega vpliva več, odkar je bil zadnjič bolan.

Virt, kakor ga je klical po navadi vsak Remš-

kor ne. Brutalno osvajanje je zastarelo. Zahteva toliko energije, kolikor je morejo razviti le mlade države, ki še niso trpele pod slabim vplivom napredujoče civilizacije in katerih edini vir je moč. Vele-sile imajo druga sredstva in druge cilje. To, kar hočejo one pred vsem, ni razširjanje vlasti, temveč razvoj kupčije. Njih orožje ni puška, ampak kovček. Njih cilj je razvoj interesnih sfer in ekonomično razširjenje.

Ta program je imela Avstro-Ogrska že pred krizo leta 1912. Avstrijci so si znali zagotoviti dva aduta: protektorat katoličanov in železnice. Če tudi jih sedaj križa srbska trobojnica, ti aduti niso ničesar izgubili na svoji vrednosti. Videli smo, s kako energijo je Avstrija razvijala svojo versko-politično akcijo v albanskem vprašanju. Manj očitno, a morda še živahnije je bilo njeno delovanje v vprašanju železnice. Glavna žila polotoka, proga, ki druži srea Evrope s Solunom preko Niša, Vranje in Skoplja, s stransko progo iz Soluna v Niš, je last družbe orientalskih železnice pri kateri so bili avstrijski kapitali močno zastopani. V zadnjem mesecu so na ravno tako vstrajen, kakor odločen način dobili v roke večino delnic te družbe.

Avstrija ima torej efektivno kontrolo nad velikimi prometnimi poti nove Srbije. V tem je nevarnost položaja in potreba pametnega sporazuma, brez katerega moramo pričakovati najtežjih komplikacij. Ta sporazum je možen in celo lahek, ako bosta obe stranki imeli dobro voljo, ker njiju interesi si nikakor niso protivni. Srbija ima pred vsem strateške, Avstro-Ogrska pa gospodarske interese. Ti interesi se morejo spraviti v soglasje, a pod pogojem, da vsaka stranka prizna nasprotno interese. Do tega pride, ako bo hotela Srbija, zasledovati odkupno politiko in če se ne bo Avstrija, branila dati potrebnih garancij za neobhodno potrebno neodvisnost. Med tema dvema ekstremoma se mora doseči sporazum, od katerega je odvisen mir.

Tako francoski publicist. Bojimo se pa, da bo naša vlada pri svoji prosluli nerodnosti ubrala napačno, kriva pota. Da bi se motili!

Katoličani in volitve v Italiji.

Do sedaj je znanih 507 izidov. Izvoljenih pa je 238 pristašev sedanjega ministrstva, 53 radikalcev, 19 pristašev ustavne opozicije, 27 katoličanov, 11 republikancev, 39 oficijelnih socialistov in 19 reformiranih socialistov. Treba je še 101 ožjih volitev. Manjka še izid volitve iz okraja Galipoli, kjer si stoji nasproti radikalec Deviti di Marco in socialist Senapi. V ožjih volitvah je 100 pristašev ministrstva, 29 radikalcev, 5 ustavnih opozicionalcev, 13 katoličanov, 39 oficijelnih socialistov, 6 reformiranih socialistov in 10 republikancev.

Italijanski katoličani so z dosedanjim izidom volitev lahko zadovoljni, kajti število katoliških poslancev je naraslo. Med izvoljenimi najdemo pred vsem ravnatelja katoliške „Italia“, Filipa Meda, ki je premagal svojega tekmeca socialnega demokrata s 3000 glasovi večine. V industrijskem volilnem okraju Monza je zmagal inženir Nava z 9800 glasovi. Mesto Neapel pošlje v zbornico zasluženega prvobornika za katoliške šole Rodino. V Trevigliji se je boril starosta katoliških delavskih organizacij Cameroni kar proti 5 kandidatom, toda premagal je vse z ogromno večino 3000 glasov. Profesor Montresor je pa združil v volilnem okraju Bardolino zopet imponu-

joče število glasov na-se; tudi grofa Roberta najdemo med izvoljenimi. V Verlanuovi je pa sijajno prodrl neustrašeni branitelj pravic katoliške cerkve Longinotti. Svojega protikandidata socialistu je naravnost uničujoče porazil.

V novi zbornici najdemo torej vse one može, ki so si že priborili nevenljivih zaslug za pravice in svobodo katoličanov v Italiji; njih pozicija je sedaj trdnjša, kakor kedaj poprej. V sedmih volilnih okrajih so pa prvič zmagali katoličani nad najekstremnejšimi elementi in ravno to je, kar navdaja italijanske katoličane s posebnim ponosom. Kakor vse kaže, si bodo tudi v ožjih volitvah priborili katoličani nekaj takih mandatov, ki so jih sedaj smatrali za domene najradikalnejših svobodomislecev. Kjer so pa katoličani podpirali kandidate zmernih strank, so ti tudi vsepovsod prodrli. Na voliščih so vsepovsod obležali vsi oni liberalni kandidati, ki se za glasove katoličanov niti zmenili niso. Z izidom volitev v Italiji so lahko italijanski katoličani povsem zadovoljni. Razširjena volilna pravica jim ni prav nič škodovala. V novi parlament je pa le s pomočjo katoliških glasov izvoljenih čez 200 liberalcev, ki so si tudi v svesti, da so bili izvoljeni le s pomočjo glasov katoličanov in ravno to dejstvo je vesel pojav za gibanje katoličanov v Italiji.

Štajerci v Skadru.

Na novo vstvarjena Albanija še nima nobene določene državne oblike in tudi ne nobenega kronanega vladarja. Vojaštvo in meščanstvo iz vseh dežel je zbrano v Skadru: vojaštvo, da vzdržuje glasom londonskega sklepa velesil mir in red, civilno prebivalstvo, kot trgovci, obrtniki, da gre po svojih opravkih itd. Po ulicah šetajo častniki in vojaštvo velesil. Konsulatna poslopja in tudi javna poslopja so zastražena po vojakihi velesil in tudi v važnejših ulicah korakajo patrulje, po dva in dva vojaka, gori in doli, kakor hitro se je zmračilo. Kakor znano, je tudi Avstrija odposlala en bataljon v Skader in sicer od štajerskega 87. pešpolka. O življenju naših vojakov v Skadru poroča list „Bohemia“:

„V rue internationale, v prijazni palači, je nastanjeno poveljništvo avstrijskega vojaškega oddelka. Vhod straži avstrijski vojak; na svetlih, kovinastih ščitih čitamo imena podpolkovnika Otmarja Kailerja in stotnika Cvitkoviča. Avstrijci so se nastanili tukaj prav po domače, ker vedo, da ne bodo tako kmalu odpoklicani in računajo na vsaj dveletno bivanje v Skadru.

V največji, nekdanji turški vojašnici v sredini mesta, delajo naši c. in kr. profesionisti, mizarji, ključavničarji in pleskarji, da zbršejo vse sledove opustošenja prvodom obleganja mesta in da popravijo vojašnico.

Moštvo je prav zadovoljno. Hrana je obilna in izvrstna, vsak dan z vinom; moštvo dobiva vsak dan doklade in služba ni naporna. Pred avstrijsko kuhinjo za moštvo prihaja vsak dan veliko število mestnih beračev, žensk in otrok, ki prav pridno odnašajo ostanke obilne menaže.

Avstrijci so napravili radiotelegrafično postajo, katere se poslužujejo vsi narodi. Tudi Angleži so upeljali signalno službo med angleškim vojaštvom v mestu in med angleško bojno ladjo, ki je zasedrana ob izlivu reke Bojane v morje.

Vse mednarodne čete imajo tudi vsaka po eno vojaško godbo. Avstrijska vojaška godba je štela pr-

votno, le 20 mož. Ko so pa videli, da so imele druge velevalsti popolno vojaško godbo, je tudi avstrijska vlada spravila vojaško godbo na popolno število. Brzjavno so jih poklicali v Skader. Na takomimovanem ljudskem vrtu igra vsak dan vojaška godba, vsakokrat od druge velesile. Po dovršenem programu se igra še himna velesile, h kateri pripada dobična vojaška godba. Vse vstane, častniki salutirajo in prebivalstvo posluša himno z odkrito glavo. Zvečer so navadno vojaški koncerti v hotelih in kavarnah.

Avstrijski vojaki so pri domačinih jako priljubljeni. Tako na primer si je neki mlad avstrijski poročnik zbral četo mladih albanskih prostovoljcev, ki jih po vojaško izvežbuje, da si le prežene dolg čas.

Italijansko vojaštvo je nastanjeno v neki na novo zgrajeni vojašnici izven mesta. Vsak dan jih vozijo v mesto in iz mesta vojaški avtomobili.

Angleži se ne brigajo za ničesar drugega, kakor za svojo službo in službe prosto vojaštvo igra na dvorišču vojašnice nogometne igre.

Kot nekaj čudež se mora smatrati velikanska priljubljenost avstrijskega vojaštva. Za Avstrijo ne delajo samo nalašč za to plačane osebe, ampak tudi domače prebivalstvo in ono ob obrežju je Avstrijem skrajno naklonjeno. (Radovedni smo le, kje se neki v avstrijskem budgetu vknjižujejo oni milijoni, ki grejo v Albanijo?) Med vojno so tukaj vsak dan računali s tem, da bo zdaj pa zdaj Avstrija zasedla Skader in v vsaki avstrijski bojni ladji, ki se je prikazala na obrežju, so videli predznake okupacije po Avstriji. Albanci so še danes na stališču, da se jim zamore le od zunaj pomagati. Kak prine sam tega ne more storiti. On mora s seboj pripeljati tudi neodvisne tuje uradnike, kajti Albanci pravijo sami, da za sedaj iz lastne moči še niso dovolj zmogni za redno upravo Albanije...

Davek na peneča vina.

Poslanska zbornica je v sredo, dne 29. t. m., sprejela davek na peneča vina. Ta davek je gotovo popolnoma opravičen, ker ljudje, ki takšna vina prodajajo, oziroma pijejo, niso ubogi in ne živijo v pomanjkanju, temveč ravno nasprotno.

Ta novi davek ne zadene našega kmečkega ljudstva, kajti naši vinogradniki ne pridelujejo tega vina, ampak navadna namizna vina, katera pa bodo še zanaprej popolnoma davka prosta.

Davek na šampanjec bo znašal po tej novi postavi od ene steklenice, ki obsega od 425 do 850 kubičnih centimetrov (to je nekaj več kakor tri četrtilitra, ali stari polič) 80 vinarjev, toda od šampanjca, ki je napravljen samo iz vinskih jagod in od šampanjca, ki je iz sadja napravljen, samo 20 vin. Za steklenico od 230 do 425 kubičnih centimetrov (pol steklenice), je tudi davka samo polovica od zgoraj navedene svote.

Kdor šampanjec prodaja, če tudi ga dobi iz katerega drugega davčnega okoliša, kakor se je pridelal, mora to v teku 24 ur naznaniti tamkajšnji finančni oblasti. V slučaju, ako kdo, ki je šampanjec naročil iz drugega finančnega okoliša, kakor se je pridelal in ga po sprejemu zopet drugemu pošlje, mora to v teku 48 ur naznaniti finančni oblasti.

Na vsaki steklenici mora biti na listu označeno, za koliko je obdačena in se ne sme preje, kakor se odpre, ta listek odstraniti, ker ako finančna ob-

ničan, je dobro slišal Šurcovo potišno povelje, toda ni se hotel vzdramiti. Vlekel je pridno iz pipe, popravljaj si kakor nalašč brke in gledal zamišljeno skozi okno.

Šurcu, čeprav dobra duša, je vendar posebno ob takih slučajih rada vskipela kri in potem ni bilo milosti. Toda danes je bil naš junak popolnoma krotak. Čakal je potrpežljivo, da je prišel virt njimo njega in mu pri tej priložnosti še enkrat ponovil svojo željo ter polglasno pridjal:

„Veš, pa danes nimam drobiža. Plačam ti že v nedeljo.“

Virt ga je malo po strani pogledal, kakor je že bila njegova navada, potem pa je vzel steklenico ter šel po žganje.

Med nalivanjem pa mu šine v glavo neka dobra misel:

„Šurc, veš kaj?“ je nagovoril nalašč glasno starca, „gospod Smrekar ti plačajo en frakelj, ako se nam poveš enkrat, kako se ti je godilo tedaj, ko ste bili pri Hiršmanu na lovu.“

„Seveda, seveda“, se oglasio sedaj tudi gospod Smrekar, ki še Šurca poprej niti opazili niso v kotu. „Ta frakelj plačam jaz, pa povedati nam morate!“

Lukežu so se samega veselja zasvetile oči: prvič, ker je pripovedoval to zgodbo iz svojega življenja najrajši in drugič, ker je vedel, da ta frakelj gotovo ni zadnji, ki ga pije nočjo.

Med tem mu je prinesel virt žganje. Šurc ga je hvaležno pogledal ter takoj pošteno nastavljal. Popravil si je še malo razmršene brke, potem pa začel:

„Ja, Bog mu dokaj nebesa, stari Hiršman je bil dobra duša. Kolikokrat sva ga pila skupaj, koliko zajcev je padlo pod najino združeno močjo. No, pa naj bo, kar je. Saj je že v nebesih. Zadel sem pač le navadno jaz, čeravno sem moral, kar sem tudi še rad, pustiti čast njemu.

Tako je nas remšniške lovec povabil tudi neko zimo na lov. Bil je precej debel sneg in mrzlo. Bili smo že zvečer na mestu. Vedeli smo dobro, zakaj! E, pa tudi ne tajim, lovec je pač zmiraj potreben. A mi, kot Remšničani, smo pa bili še skoraj bolj kot potrebni in tako smo se ga precej navlekli. Jaz sem opazil že zvečer zahrbtno šuntanje, pa mislil sem si: E, frdajt ajni, naj imajo, kar radi! In seveda, kaj so mi napravili ti ptički? Jezili so se namreč že dolgo nad menoj, da mi nobeden zajec ni ušel in če bi bil še tako prebrisan. Pobrali so mi zato kroglice iz zabojev, prepričani, da s samim smodnikom vendar ne dobim zajca. In to jim je bila zabava cel večer. Jaz seveda tega nisem vedel in kdo bi tudi mislil na take neumne šale.

Potem pa so stavili vsi z menoj, da jutri ne dobim nič. „Frdajt ajni“, sem rekel, „samo če sploh kaj bo, če pa nič ni, potem pač nič ni. Vsegamogočen pa žalibog nisem.“ Stava je veljala in vsi so že bili trdno prepričani, da plačam 16 litrov vina, kajti bilo jih je 16. Pa grdo so zavozili.

Drugo jutro smo se razpostavili in jaz sem dobil, kakor še nikdar, enega najboljših prostorov, — kajti prepričani so bili, da danes nisem nevaren. Psi so začeli goniti in jaz bi bil moral biti seveda za vsak slučaj pripravljen. Pa kakor se to zgodi večkrat v življenju, je bilo tudi pri meni zdaj. Nepričakovano sem moral slediti — drugi potrebi, in kakor božja kazen, ravno v tem tragičnem trenutku prileti zajec.

E, kaj hlače, sem si mislil in že je počilo prvič. Zajec pa je šel še zmiraj in sicer zmiraj bolj proti meni.

Vstrelim drugič in zdaj — se je postavil na zadnje noge, vzdignil svoja dolga ušesa, kajšku in me začel gledati. In čeravno nisem boječ, še vraga samega bi se ne vstrašil — pa tedaj me je vendar obletela groza in nehoti sem se stegnil po „rožen-

krancu.“ Pa žalibog — žep je bil prenizko.

V tem se je pa tudi stvar že obrnila na boljše. Zajec mi je, kakor da bi se me sramoval, obrnil hrbet in se hotel posloviti. Pa bilo je že prepozno. — Med tem sem se namreč zavedel, pri čem da sem in „pumst!“ puško za zajcem. In kaj si mislite? Zlomil sem, mu obe zadnji nogi in prisiljen je bil, me počakati. Nato sem ga pošteno izpovedal in hajd v torbo ž njim.“

Vsi so se zagnali v glasen smeh in hvalili ta Šurcev junaški čin. Ta pa se je pošteno pokrepčal, ter zadovoljno pridjal:

„Pa brez zamere, gospod Smrekar! Taki lovec smo bili včasih, pa ne kakor dandanes, da bi komaj bilo, da bi zajec loveca streljal.“

„Prav imaš, Šurc“, se je oglašil nato virt. — „Tebi enakih res ni več in zaslužiš si, da tudi svet izve kaj o tebi!“ — — —

Za smeh.

Kam naj pripada?

— Kaj pa jokaš, fantiček?

— Kaj ne bi jokali? Oče pravijo mami zmerom: stara mačka; mama pa pravijo očetu: stara kamela.

— Zаради tega pa vendar ni treba tebi jokati.

— Kaj ne bi jokali? Če so mama mačka, oče pa kamela, kaj sem pa potem jaz?

U g a n k a.

— Kakšen razloček je med giljotino in pa ljubeznijo?

— Nobenega, obe pripravita človeka ob pamet.

E d e n i z m e d m n o g i h.

— Pomisli, danes zopet piše časopis o meni!

— Ni mogoče!

— Da. List piše, da ima London 5.000.000 prebivalcev, prebivalec Londona sem pa vendar tudi še jaz!

last pri pregledovanju zapazi, da ni tega listka, — mora dotičnega naznaniti pristojni oblasti.

Pridelovatelj šampanjca mora po preteku enega meseca po razglasitvi te postave najpozneje v 14 dneh pred otvoritvijo razpečevanja te obrti naznaniti finančni oblasti, ali sam izvršuje, ali kdo drugi namesto njega. Tudi ime dotičnega prodajalca se mora naznaniti. Prostor, kjer je obdačeni šampanjec, mora biti ločen od neobdačenega. Vsaka sprememba se mora finančni oblasti naznaniti.

Državni zbor.

Dunaj, 30. okt.

Položaj v parlamentu je še vedno nerazjasnjen. Presoja se ga sicer nekam bolj optimistično, toda pozitivnih vzrokov zato pravzaprav ni. Glavna trenutna zavora uspešnega parlamentarnega dela — rusinska obstrukcija — še ni odstranjena. Sicer so se izkazale rusinske grožnje, da bodo pričeli s hrupno obstrukcijo, za prazne, vendar definitivno odloženo obstrukcijsko orožje še ni: sporazum radi gališke volilne reforme med Poljaki in Rusini še ni sklenjen. Gališki cesarski namestnik Korytowski je prispel sicer na Dunaj in se je že govorilo, da bo vladni predlog, ki ga bo predložil strankam, gotovo sprejet. To je sicer bilo še prezgodnje veselje, ker so Rusini vladno predlogo odklonili, toda upanje še ni izgubilo. Danes je zadnja plenarna seja pred prazniki, prihodnja se vrši še le v sredo, dne 5. nov. Ta petdnevna pavza je v prvi vrsti namenjena poljsko-rusinskemu sporu in bo vlada napela vse sile, da bi v teh dneh dosegla vspeh; če se ji to posreči, je seveda drugo vprašanje. Prevladuje pa optimizem. Kot ugodno predznamenje se smatra dejstvo, da je zbornica zelo deloljubna. Sprejela je davke na luksuz že v tretjem branju in nadaljuje neumorno z drugim čitanjem davka na žganje.

Cepprav je rusinsko-poljski spor za nadaljnje parlamentarno delo odločilnega pomena, vendar tvorijo središče zanimanja pododsek za paroplovne zadeve, v katerem se nadaljuje razprava o Canadian panama. Imel je seje včeraj in danes. Trgovinski minister Schuster in sekijski šef Riedl dajeta obširne in podrobne odgovore na najrazličnejša vprašanja, čita se uradna in privatna korespondenca, prebirajo se celo pravstvena pričevanja, a prave jasnosti še ni. Vlada je Amerikancem grozno nasledila in če se ji tudi ne more naravnost očitati, da se je dala podkupiti, vendar je gotovo, da je s svojo lahkovernostjo, kratkovidnostjo in zaupljivostjo dala priliko za smrdečo korupcijo. V odseku sta v glavnem dve struji. Ena, ki stoji na stališču, da je vse goljufije zakrivila samo Canadian Pacific, koje voditelje in njihove agenture so zaprli, med tem, ko se drugim družbam ne more dokazati nič zločinskega, če prav so se vršile tudi pri njih preiskave. Druga pa skuša zmanjšati krivdo Canadian s tem, da dokazuje, da druge (pool) niso nič boljše. Na čelu prvih stoji krščanski socialci, na čelu drugih socialdemokrati in nekateri Poljaki. Vlada se pa izgovarja in zagovarja ter zagotavlja, da hoče proti vsem družbam postopati z enako strogostjo. Kakor pa že zgoraj omenjeno, je brez dvojbe, da je cela umazana zadeva prišla na dan v prvi vrsti iz konkurence nemškega poola proti Canadian. Agentje teh nasprotniških družb so si gledali na prste in iz zavisti poskrbeli, da se je panama razkril. Za čuječnost in razboritost vlade in njenih organov ni to seveda ravno največja čast, če prav se namenov vlade, ki se je hotela otresti nemškega paroplovnega trusta (poola) ne more grajati. Danes je bila debata zaključena in sprejet predlog Poljaka dr. Kollischerja, ki odobruje vladine namene in jo poziva, da obrača vsem izseljenškim družbam najstrožjo pozornost. Iz pododseka pride zadeva najprvo v proračunski odsek in od tam v zbornico. Poročevalec bo dr. Steinwender.

Sredina plenarna seja je bila precej suhoparna in brez poskusaj obstrukcije. Najprvo je ministrski predsednik grof Stürgkh v posebnem dopisu naznanil, da so sklicane delegacije za dne 18. novembra na Dunaj. Volitve se izvrše v posebni in izvanredni seji.

Zbornica je nato nadaljevala specialno debato o predlogi glede davka na peneča vina. Kot zadnji govornik je govoril manjšinski poročevalec posl. Hillebrand, nakar je bil zakon sprejet v drugem čitanju. Odklonjeni so bili vsi spreminjalni predlogi. — Nato je bila seja v svrhu sestanka klubovih načelnikov in sestavitve nadaljnjega delovnega programa, zaključena.

Po zopetni otvoritvi se je pričela zbornica z razpravo o vladni predlogi glede zvišanja davka na žganje.

Poročevalec dr. Steinwender je otvoril razpravo, nakar je podal poslanec dr. Diamand svoje minoritetno poročilo. Nato so govorili še posl. Kraft, ki je utemeljeval svoj nujni predlog glede izpopolnitve telefonskega omrežja, minister Schuster ter poslanca Seliger in Hoffmann pl. Wellenhof, nakar je bila razprava prekinjena. Po izvolitvi generalnih govornikov in po več vprašanjih na predsednika je bila seja zaključena.

V današnji seji tudi ni bilo nikake obstrukcije. Precejšnjo važnost pa je dosegla današnja seja s tem, da je predložila danes vlada novo brambno

predlogo. Predloga razdeljuje zvišanje rekrutnega kontingenta na pet let, tako da bo končno zvišano stanje doseženo leta 1918. Od novincev, ki pripadejo na skupno armado, bo vpoklicanih leta 1914 3212 mož. Število se stopnjuje nato v letih 1915 in 1916 po 3269 mož in v letih 1917 in 1918 po 287 mož. Od kontingenta za deželno brambo odpade na leto 1914 zvišanje za 4580, leta 1915 za 1205, leta 1916 za 964, l. 1917 za 96 in leta 1918 za 193 mož.

Koj v začetku seje so bile sprejete predloge o davku na avtomobile, totalizatorje in šampanjec v tretjem branju. Nato je govoril en govornik k drugem čitanju davka na žganje in temu je sledilo nadaljevanje debate o telefonski mizeriji.

Pri debati o izpopolnitvi telefonskega omrežja je povzel besedo tudi dr. Korošec ter kazal na slabe telefonske razmere na Štajerskem, Kranjskem in Goriškem. Telefoni se dajejo dosedaj le mestom in industrijskim krajem, treba pa jih je tudi visoko razvitim agrarnim okrajem. Toda trgovinsko ministrstvo misli, da mora biti nasprotnik agrarnega prebivalstva. To se kaže tudi v tem, kako to ministrstvo obravnava brzoglavne in avtomobilne zadeve, ki bi naj bile v korist kmečkemu ljudstvu. Brzoglavinim postajam v Ribnici na Pohorju in Solčavi se delajo ne samo težave, ampak naravnost občutne škode. Celo pri podelitvi avtomobilnih koncesij, ki ne stanejo ministrstva nič, razen pole papirja, se postopa z največjo malomarnostjo in lenobo.

Po še raznih drugih govorih, ki so napravili debato prav živahno, je bil Kraftov predlog sprejet in odkazan narodno-gospodarskemu odseku. Želeti bi bilo, da bi ta debata obrodila tudi kake vspehe, ker naše telefonske razmere so res škandalozne: drage in počasne.

Kmalu nato je bila seja zaključena.

Dne 30. t. m. sta imela poslanca dr. Korošec in dr. Verstovšek daljšo konferenco z justičnim ministrom dr. pl. Hohenburgerjem, katerega sta podala obširno poročilo o neznosnih sodnijskih razmerah na Spodnjem Štajerskem in Koroškem. Zlasti sta se pritožila glede Pittreichovega nastopa in njegovega stališča glede nastavljanja uradnikov in uradovanja pri sodiščih.

V četrtek je vodil poslanec dr. Verstovšek kot predsednik odseka Hrvaško-slovenskega kluba v svrhu obrambe narodnih pravic deputacijo zastopnikov vseh slovenskih kronovin, sestoječo iz gospodov poslancev viteza Pogačnika, Fona, Grafenauerja in Povšeta k železniškemu ministru Forsterju. Deputacija je predložila ministru vse pritožbe glede državnih železniških prog, nastavljanja slovenskih uradnikov pri direktorjih v Beljaku in Trstu in pri promet, nadalje glede nestrpnosti nemških uradnikov in uradnic, zlasti na Koroškem, in zahtevala odločno, da železniško ministrstvo ugotovi upravičenim zahtevam Slovencev.

Poslanec Roškari je vložil dne 29. oktobra predlog za vse po umah poškodovane v političnih okrajih Maribor in Ljutomer. Z opisom raznih nesreč, katere so to leto zažele ljudstvo, je zahteval zadostne podpore vsem prizadetim, a dobile pa bodo podporo le tiste občine, pri katerih je bila škoda cenjena in odpis davka dosežen.

Politični pregled.

Nemčija in Anglija v Aziji.

„Berliner Tageblatt“ poroča o pogajanjih med nemško in angleško vlado, da so v principu sklenjena. Gre pred vsem za portugalsko kolonije, za Malo Azijo in za bagdadsko železnico. Glede te železnice se je dosegel sporazum, da dobi Francoska, ki je bila doslej udeležena s 30%, druge kompenzacije. Anglija si zagotovi Koveit, Nemčija pa sme graditi železnico do Basre. Francija, zgradi več železnic v severni Anatoliji proti vzhodu in dobi koncesijo za zgradbo pristanišč v Jaffi, Haifi in sirskem Tripolisu. Zato posodi Turčiji 28 milijonov.

Prestolonaslednik.

Včeraj, dne 30. t. m., zjutraj, je dospel naš prestolonaslednik Franc Ferdinand v Wildpark, odkoder se je podal s cesarjem Viljemom v Göhrde, kjer se vrše te dni veliki dvorni lovi.

Finančni minister Zaleski — odlikovan.

Pozornost vzbuja povzdignjenje viteza Zaleskega v grofovski stan. Zaleskemu se zdravstveno stanje baje slabša.

Napetost med Unijo in Mehiko.

Napetost med Združenimi ameriškimi državami in Mehiko postaja vedno večja. V pristanišču Veracruz je neka mehiška vojska ladija ustavila neki ameriški trgovski parnik in mu ni pustila pristati. Na parniku se je nahajala tudi družina ameriškega poslanika Linda, vsled česar je vzbudil dogodek v Washingtonu veliko senzacijo. Ameriška vlada je vložila v Mehiko najostrejši protest proti takemu postopanju. Unija je dobila tudi obvestilo, da namerala mehiški predsednik za časa volitev suspendirati ustavo in uvesti splošno preki sod, da tako izsili pri volitvah vladno večino. Ameriška vlada je izjavila, da bi tega nikdar ne mogla pripustiti, kajti

sicer pride čisto gotovo do oboroženega konflikta med obema državama. Nasprotno pa je izjavil predsednik Huerta, da zahteva od Unije, še bolj odločno kakor prej, da prizna Huertino vlado, sicer je vojna med obema državama neizogibna.

Bavarsko.

Bavarska zbornica je sklenila, naj regentstvo preneha in bo sedanji princ-regent Ludvik proglašen za kralja. Kralj Otto je, kakor znano, že čez 20 let blazen in na njegovo ozdravljenje ni misliti. S tem bi bilo prestolonasledstvo na Bavarskem zopet urejeno.

Raznoterosti.

P. n. župne urade še enkrat nujno prosimo, da že takoj zdaj naročijo spolvedne liste in druge potrebne tiskovine, ker se bodo take reči decembra, januarja in februarja radi preobilega dela in raznih drugih vzrokov najbrž prav težko dobile. Tudi črnilo je treba zdaj naročiti, ker se pozimiradi mraza navažno ne da pošiljati.

Tudi posojilnice opozarjamo, da da do hranilne in zadržne knjižice in druge reči, ako jim bo istih kmalu že zmanjkalo, iz istih razlogov že zdaj tiskati, da ne pridejo pozneje v zadrego. Tiskarna sv. Cirila.

Iz politične službe. Okrajni komisar pri c. k. okrajnem glavarstvu v Mariboru Emil Schaffenrath je pomaknjen ad personam v 8. čin. razred.

Ponesrečil se je dne 29. t. m., ob 4. uri popoldne, velečastiti gospod duhovni svetnik in dekan vuzeniški v pokoju Tomaž Mraz v Gradcu. Pri sprehoju na Murskem trgu ga je prevrnil tramvaj. Padel je na hrbet in na ostrem tlaku se precej ranil na glavi ter obležal brez zavesti. Zanesli so ga v bližnjo hišo, kjer ga je zdravnik obvezal za silo in dal prepeljati v bolnišnico usmiljenih bratov. Upamo, da bo častitljivi starček kmalu okreval.

Dr. Leo — predsednik avstrijske delegacije. Predsednik avstrijske delegacije postane Poljak dr. Leo, ker pripade sedaj po običajnem redu mesto predsednika avstrijske delegacije državnemu zboru, in sicer tokrat na Slovana. Zato je določen za predsednika avstrijske delegacije dr. Leo.

Pomanjkanje častnikov pri domobranstvu. — Glasom dunajskih poročil vlada v avstrijskem domobranstvu pomanjkanje subalternih častnikov (tačasno baje okrog 300), tako da ima večina stotnij samo po enega frontnega častnika. Da se temu odpomore, namerava vojaška uprava reaktivirati večje število sposobnih nadomestnih častnikov-aspirantov.

Napadi na poslanca Piška. O tej stvari smo dobili sledeči dopis, katerega priobčujemo: Slavno uredništvo! Z ozirom na razna zavita in neresnična poročila v nasprotnih listih o sodni razpravi med g. poslancem Piškom in Anton Lobnikom Vas prosim kot zastopnik g. Piška, da priobčite sledeče pojasnilo: Nasprotni listi slikajo stvar tako, kakor da bi bile posamezne priče one obdolžitve, katere je dvignil Anton Lobnik proti g. Pišku, potrdile. To pa ni res. — Gospod Pišek je razširil obtožbo na nekatere posebno drastične trditve Antona Lobnika ter se bode moral Anton Lobnik tudi radi tega zagovarjati. Natančneje o stvari poročati v tem štadiju ni dopustno. Pač pa bode sodba, katera se še žal ni mogla izreči, ker je bilo zaslišati še nekaj prič, prinesla v stvar popolno jasnost. Zahvaljujoč se za sprejem tega pojasnila, beležim z odličnim spoštovanjem udani — dr. Leskovar.

Ekscelenca Sieghart dvanaestkratni upravni svetnik! Na izrednem občnem zboru Solvay družbe je bil izvoljen za predsednika poznati guverner dr. Sieghart, bivši sekijski načelnik. Dr. Sieghart je sedaj že pri dvanaestih delniških družbah (bankah, tovarnah in železnicah) v upravnem svetu, a pa ne morda samo kot navaden upravni svetnik, marveč že skoro povsod kot predsednik. Pravcati kralj milijonov prav po ameriškem vzoru.

Zakaj nismo Armenci? Večkrat smo že imeli priliko pisati: Zakaj nismo Albanci? Ganljiva skrb naše vlade za albanske divjake nam je izsilila to tožbo. Nič manj ni opravičena varijacija: Zakaj nismo Armenci? Le poslušajte! Ruski minister zunanjih del se je mudil te dni v Parizu in v Berlinu. Tam je z vodilnimi državniki razpravljal o raznih aktualnih vprašanjih, med drugim posebno o razmerah, v katerih žive Armenci v turškem cesarstvu. Turki so večkrat Armence tako klali, kakor časih Srbe in Bolgare in so v tistih deželah vedno nemiri. Rusija, ki meji ob armenske pokrajine, dela zdaj na to, da bi Armenci že enkrat postali deležni miru in narodne ravnopravnosti. V ta namen je stavila turški vladi sledeči predlog: Vseh šest vilajetov, v katerih prebivajo Armenci, je združiti v eno provinco s kristijanskim generalnim guvernerjem. Ta naj vlada provinco s pomočjo narodnega sveta, v katerem naj bodo zastopani Armenci in Turki po razmerju narodnosti. V uradih naj se v vsem notranjem in zunanjem uradovanju uvede popolna ravnopravnost armenskega in turškega jezika: Armenci in Turki naj dobe šole v svojem jeziku in naj bodo

otroci vsake narodnosti vezani, da morajo obiskovati šolo svoje narodnosti. Uradniki morajo biti v vsakem kraju tiste narodnosti, katere je prebivalstvo in smejo turški uradniki posloovati samo za Turke, armenski pa samo za Armence. Turška in kristijanska vera naj bosta popolnoma enakopravni. Kakor poročajo ruski listi, se sicer v Berlinu nič prav ne ogrevajo za ta načrt Sasonowa, pa le ker iščejo si pridobiti in utrditi simpatije Turkov, v ostalem je upati, da stvar v bistvu zmagaja, saj je Turčija že sama načeloma vse odobrila in se le upira združitvi vseh šestih vilajetev v eno provinco ter hoče ustvariti dve provinci. Tako bomo Slovenci kmalu z zavistjo gledali tudi na Armence!

Spominu naših dragih ranjkih bodo posvečeni bližnji dnevi. Jutri je god vseh svetnikov, v ponedeljek pa dan vernih duš. „Na tisto tiho domovanje, kjer mnogi spe nevzdržno spanje...“ bo v vseh teh dneh veliko romanje. Brlele bodo lučke, duhtele bodo rože, iskri se bodo solze, v sreih bo nam pa mehko in turobno: počivajte v miru dragi, ljubljani, pokoj vašim dušam! Pax!

Smešno. Kako smešno-malenkostni so liberalci, dokazuje zadeva pletarske šole v Sv. Barbari v Halozah. Prosila je za deželno podporo in ker mora biti taka prošnja po pravilniku podpisana od katerega izmed poslancev, jo je podpisal dr. Kukovec, — kajti vodstvo omenjene šole je vselej zvesto liberalni stranki. Finančni odsek je prošnjo izročil poslancu Klammerju, ki ima vse tozadevne referate, in v odseku je bila soglasno brez debate sprejeta. Ravnotako v zbornici soglasno in brez debate. Sedaj je liberalna stranka zadevo obesila na velik zvon in dr. Kukovec si pripisuje zaslugo, da je podporo izposloval. Sigurno pa je, da bi dr. Kukovec s svojo brez-vplivnostjo in slabo zgovornostjo podpore gotovo ne rešil, ako bi bila v nevarnosti. Morali bi zopet drugi priskočiti na pomoč. Smešno je, kako se dr. Kukovec sedaj, ko ga vse zapušča, lovi za vsako še tako slabotno bilko.

Nov trik proti Vzajemni zavarovalnici. Od Sv. Križa pri Litiji in drugih krajev se nam poroča, kako delajo potniki tujih zavarovalnic, da pridobe naše ljudi, da podaljšajo svoje zavarovanje, ali celo opuste Vzajemno zavarovalnico. Skliče vse zavarovance in jim pri tej priliki razlaga seveda namenoma napačno zadnjo bilanco Vzajemne iz leta 1912. Pravi: Vzajemna zavarovalnica je res dobra, a kaj pomaga to, ko ni nič denarja. Zavarovalnica, ki jo plačajo udje, znaša le 262.787 K 79 vin., zavarovano je pa zelo veliko. Pri tem opusti namenoma delež zavarovalnice, kajti v resnici je znašal prispevek članov in drugi varnostni zakladi skupaj 673.356 K 87 vin. Ta znesek je pravi zaklad, kateri jamči udom za varnost zavarovanja pri Vzajemni zavarovalnici, kateri popolnoma zadošča in kateri se od leta do leta poviša s prispevkom novih udov in s tem se morajo povišati tudi varnostni zakladi. Iz tega se vidi zlobnost tujih potovalcev, da pravi, jamstvo te Vzajemne zavarovalnice obstoji le iz zneska 262.787 K 79 vin., dočim znašajo v resnici varnostni zakladi 673.356 K 87 vin. Naše somišljenike pa opomnimo, naj takim neresničnim poročilom, ki skušajo Vzajemno zavarovalnico prav tako z lažnjivimi podatki napačiti, kakor se je to zgodilo pred par tedni v nestrani gonji proti Ljudski posojilnici. Vsem pa, ki še niso zavarovani pri Vzajemni zavarovalnici, kličemo: Pristopajte k tej edini domači zavarovalnici, katera ima tudi pri požarih največje sočutje do svojih rojakov, kar dokazujejo mnoge zahvale v časopisih.

Nemške skrbi. „Der Oesterreichische Volkswirt“, v katerega pišejo med drugimi tudi profesorji dunajskega vseučilišča — in ki, bodi omenjeno mimogrede, večkrat zelo tehtno kritizira avstrijsko zunanjo in gospodarsko politiko — graja v številki od dne 25. oktobra t. l., ker se ni nihče našel, ki bi bil reagiral vsled kršenja državnih ustavnih zakonov od strani upravnega sodišča, ki je v prvi vrsti poklicano, da varuje v ustavi določene pravice. To sodišče je namreč priznalo češko ukinjenje ustave s patentom od dne 26. julija 1913. Zlasti očita brezbrzičnost nemškemu Nationalverbandu in pravi doslovno: Ali ni v celem nemškem Nationalverbandu nikogar, ki bi tovarišem iz nemške Češke dopovedal, da imajo Nemci, ne iz svobodoljubnih motivov (ti dandanes silno malo tehtajo), ampak iz prostih narodnih motivov izmed vseh avstrijskih narodnosti največji interes na tem, da se ustava varuje? Ali še ne vedo, da ima absolutizem v Avstriji mogočne pokrovitelje, ki ne nameravajo rešitve narodnostnega vprašanja ravno v smislu nemškega Volksrata na Češkem? Absolutistično mišljenje v Avstriji ni več tako tuje, da bi potrebovalo še okrepitve. In če pri Nemcih v Avstriji ne zmagajo kmalu ideja nad taktiko, potem utegne biti kmalu pod razvalinami ustave pokopano tudi prvenstvo (Vormachtstellung) Nemcev v Avstriji. — Res, težke so skrbi, ki mučijo treznejše nemške politike. Toda absolutizem radikalizma, ki je pri Nemcih sedaj na krmilu, kaže in vodi z železno doslednostjo k absolutizmu v ustavi. Da bi pa ta absolutizem radikalizma bil v doglednem času premagan, na to ni upati. Toliko zdrave moči nemški narod nima več v sebi. Ker potom poštenega sporazuma ne gre, mora priti na tem potom do preobrata.

Poslanec Roškar je zopet toliko okreval, da se zamore, če tudi z veliko težavo, udeleževati sej na Dunaju. Dasiravno je vsled profina ena noga še ta-

ko otekla, da ne more obuati čevlja in hodi v opankih s klobučino, je vendar prišel že te dni v zbornico. Bralci naj sami sodijo o grdih lažeh liberalnega časopisja, zlasti „Narodnega Lista“, ki je trdil, da ni šel poslanec Roškar v deželni zbor, ker ni imel trgatev. Vsakdo, ki je videl še sedaj Roškarja, ki komaj hodi, obsoja zlobnost liberalnega časopisja. Res je, da so ob lepem vremenu pripeljali Roškarja k vinogradu in to že izrabljajo liberalni dopisuni, ki bi Roškarju iz strankarske strasti privoščili — najhujše zlo.

Z „jarimi kaplani“ je obkladal zaspani liberalni general na žalskem shodu naše č. gg. duhovnike. Z neizprosno bojem liberalnemu časopisju in z neumorno agitacijo za naše liste naj duhovniki kvitirajo ta brezstiden napad, pa bodo kmalu vsi liberalci postali — jari.

Pastorji, tam je vaše mesto. Iz Berlina poročajo: „Že delj časa je opažati v Berlinu močno gibanje za proglasitev brezverstva. Zlasti propagira izstop iz cerkve odbor „Konfessionslos“, ki prireja tudi velike shode. Tako je priredil tudi dne 28. okt. štiri velike shode v Berlinu, katerih se je udeležila ogromna množica prebivalstva. Po teh shodih je naznanilo 1328 oseb svoj izstop iz cerkve.“ Taka se to poročilo protestantov. Kot povedo številke, je protestantizem v popolnem razpadu in razsulu. Pri nas sitnarijo po celem jugu iz rajha importirani pastorji, ki love odpadniške duše. Poslužujejo se pri tem ne ravno najlepših sredstev in večkrat se vprizore naravnost ogabne gonje proti katoliški cerkvi. Zalostno stanje protestantizma v njegovi lastni domovini bi le moralo te ljudi spametovati. Pastorji, vaša cerkev vas kliče, vaša cerkev vas rabi. Če vam je kaj za vero in ne samo za pangermansko politiko, morate oditi domov in zastaviti pot grozno se razširjajočemu brezverstvu. Kaj vam pomaga, če nabereite tu pri nas nekaj suhih vej, a se vam tisoči domačinov pogube v ateizmu. Božja sodba bo grozna.

Zobozdravniška umetnost v predzgodovinski dobi. Profesor za arheologijo na kolumbijski univerzi Marshall Seavili je pri izkopavanjih v severozapadnem Equadorju v esmaraldski pokrajini odkril lobanje predzgodovinskih prebivalcev, ki kažejo, da so ljudje v sivi davnini poznali zobozdravniško umetnost. V čeljustih so našli zlate plombe in zlate krone, ki so izborno napravljene in prav nič ne ostajajo za današnjo moderno zobotehniko. Na mnogih zobeh, zlasti prednjih, so našli okraske iz finih niti v obliki zvezde ali polumeseca.

Štajersko.

Mariborske novice.

Obesil se je. V sredo popoldne se je v gozdu pri Studenih obesil železniški uslužbenec Jan. Karner. Vzrok samoumora je baje malenkostna odpravnina, ki jo je prejel od južne železnice povodom v-pokojenja. Truplo so takoj prenesli v studeniško mrtvašnico.

Slovensko gledališče. Pri sobotni predstavi dne 1. novembra t. l., „Četrta božja zapoved“, ne bo svirala tamburaška godba, marveč orkester Glasbenega društva. V toliko se zadnja notica popravi. Na svidenje pri tej krasni igri!

Železniški promet med Mariborom in Rušami za časa praznikov. V soboto, dne 1. in v nedeljo, 2. novembra bosta med Mariborom in Rušami in narobe vozila ta-le nova vlaka: vlak štev. 419a iz Maribora glavni kolodvor ob 2.18 popoldne in dospe v Ruše ob 2.48. Vlak štev. 414-I iz Ruš ob 5.56 popoldne in pride na mariborski glavni kolodvor ob 6.21 zvečer.

Pastor Mahnert se dela zelo vnetega za protestantizem. Svetovali bi mu, naj se vrne na Prusko, kjer se protestanti po tisočih pogrezajo v brezboštvo. Tam bo imel veliko hvaležnejšega in svetjega dela, da bo vračal ljudi k Bogu, kot ga ima pri nas, kjer širi razkol in seje versko nestrpnost. Bojimo se pa, da bo naš svet zastoj, ker je protestantovskim pastorm več za prusko politiko, kot za Kristusove nauke.

Maribor. Med Mariborom in Sv. Lenartom v Slov. goricah je z nedeljo, dne 26. oktobra, začel voziti samodrž (avtomobil), in sicer po tem-le redu: Odhod od Sv. Lenarta ob 5. uri 30 minut zjutraj in 1. uri popoldne, pri gradu Hrastovec ob 5. uri 40 minut in 1. uri 10 minut popoldne, pri gostilni Šiker ob 5. uri 50 minut in 1. uri 20 minut popoldne, Sv. Marjeta (gostilna Kramberger) ob 6. uri 5 minut in 1. uri 35 minut popoldne, krma Ferk pri Pesnici ob 6. uri 20 minut in 1. uri 50 minut popoldne, Lajteršberg (gostilna Bauman) ob 6. uri 35 minut in 2. uri 5 minut popoldne, Maribor (gostilna „Pri pošti“) ob 6. uri 50 minut in 2. uri 20 minut popoldne. — Odhod iz Maribora: ob 8. zjutraj in 3. uri 30 minut popoldne, Lajteršberg ob 8. 15 minut in 3. uri 45 minut popoldne, Ferk ob 8. 30 minut in 4. uri popoldne, Šiker ob 9. uri in 4. uri 30 minut popoldne, Hrastovec ob 9. 10 minut in 4. uri 40 minut popoldne, dohod v Št. Lenart ob 9. uri 20 minut in ob 4. uri 50 minut popoldne. — Posebno se še pripomni: Jutranja vožnja preložila se je od 6. ure na ½6., in to radi tega, da je sedaj mogoče vsakemu peljati se s prvim vlakom v Gradec, Čmurek in Radgono in potem z brzovlakom nazaj.

Wastian gre z bivšim ministrom dr. Schreinerjem v Frankobrod, kjer bo na zborovanju društva: „zur Erhaltung des Deutschtums im Auslande“ govoril o jugoslovanski nevarnosti. Ne glede na to, da je precej čudno, da hodita aktivna avstrijska politika na pangermanska zborovanja, bi svetovali Wastianu, naj ostane rajši doma in naj uči kot mariborski podžupan občinske svetnike finosti in dostojnosti. Dogodki, kot oni v „slavnoznanu“ seji o straniščih, ko je en občinski svetnik med huronskim smehom ostalih klical drugemu, „da bo (mesto stranišča) držal vrečo“, povedo več kot samo to, da se naši občinski svetniki ne morejo ponašati ravno z največjo taktčnostjo.

Ptujske novice.

Vodja liberalcev je postal sedaj na stare dni naš dr. Jurtela. Tukaj se v poučenih krogih govori, da je peljal ta teden celjske liberalce v poljedelsko ministrstvo. Gre se baje za gospodarske zadeve liberalne stranke. Menda za falične posojilnice.

Celjske novice.

Častni član. Izobraževalno društvo v Celju je imenovalo častitega gospoda Ivana Goriškega, župnika na Zgornji Ponikvi, kot ustanovitelja društva in posebno pa za njegovo neprecenljivo delovanje pri istem pred meseci častnim članom. Dar, kateri je malenkosten, mu je poslalo društvo po svojih zastopnikih za njegovo preobilo, požrtvovalno delo in ta dar naj mu bo za njegov trajen spomin častna diploma. Najpristroneje se mu pa zahvalujemo, da nam je poleg svojega požrtvovalnega delovanja še posebej daroval 100 K in želel, da bi društvo še nadalje tako lepo procvitalo, kakor dosedaj. Na zdar!

O ti presneta utrujenost! Kakor si Celjani hudomušno pripovedujejo, je dr. Kukovec poročal na shodu v Žalcu o edini točki svojega delovanja v deželnem zboru, namreč: o utrujenosti. Da so bili tudi liberalni zborovalci v nedeljo utrjeni pri dr. Kukovevih izvajanjih, se ne bo nikdo čudil.

Slovensko gledališče. Dramatično društvo priredi v letošnji sezoni svojo drugo predstavo in sicer Maks Halbejevo „Mladost“, ljubezensko dramo v treh aktih. Igra je na repertoarju vseh velikih odrov. Slavnemu občinstvu je že znana drama istega pisatelja: „Reka.“ Predprodaja vstopnic pri trdku Goričar in Leskošek deset dni pred predstavo.

Drugi kraji.

Ribnica na Pohorju. V nedeljo, dne 9. novembra, po rani sv. maši, priredi tukajšnja Mladiška zveza svoj mesečni shod. Mladišči cele župnije ste prisrčno povabljeni! Torej na veselo svidenje! — Odbor.

Galicija pri Celju. V nedeljo, dne 9. novembra ob eni uri popoldne, priredi naše izobraževalno društvo veselico pri gospodu Francu Reharju na Pernovem. Na sporedu je petje, godba, srečolov. Za smeh pa bodo poskrbeli „Trije tički“, ki se pokažejo na odru. Ker se bo ta dan vršila tudi zahvalna nedelja na Pernovem in bo cerkveno opravilo ob 10. uri popoldne, zato uljudno vabimo vsa sosedna društva in prijatelje poštene zabave, da nas obiščejo v obilnem številu. Na svidenje!

Sv. Barbara v Halozah. Na Martinovo nedeljo, dne 16. novembra, priredi naše Slovensko katoliško izobraževalno društvo in Mladiška zveza ob 3. uri popoldne, pri gospodu Reicherju veselico. Na sporedu je petje, šaloigra „Zamujeni vlak“ in srečolov. Kdor bi se rad na Martinovo nedeljo pošteno nasmejäl, naj pride k gospodu Reicherju, kjer ga čaka sreča. Posebno vabimo pa še naše sosede iz Leskovec in Zavrča. Vsi ste dobrodošli! Torej na svidenje!

Gornji Grad. Zadnji čas so listi prinašali od nas vest o nekem zločinu na Lepi Njivi. Ta zločin se je zgodil v moziški župniji in ne pri nas; samo sodnija v Gornjem Gradu se je pečala z njim.

Sv. Bolfenk pri Središču. Občinski odbor na Kogu izreka glasom seje, ki se je vršila dne 26. oktobra t. l., iskreno zahvalo vsem cenjenim udom okrajnega zastopa ormoškega, ki so glasovali za to, da ide nadaljevanje okrajne ceste Sv. Bolfenk—Vizmetinci pod Starogoro, ker je ta cesta največjega pomena za gospodarski razvoj naših krajev. Kog, dne 26. oktobra 1913. A. Borko, župan.

St. Jurij ob Taboru. Katoliško politično društvo za vranski okraj bo imelo javni shod v cerkveni hiši v St. Juriju ob Taboru v nedeljo, dne 9. novembra, po rani službi božji, kjer bo poročal državni in deželni poslanec dr. A. Korošec. Vsi ste vabljeni na shod!

Sv. Ana na Krembergu. Bolezen nam dela hude preglavice. Prvi smo morali gledališko igro prestaviti zaradi boleznih dveh diletantov in sedaj zopet zaradi boleznih enega glavnega igralca. Če Bog da in nam ne bo zopet bolezen katerega napakla, bomo vprizorili v nedeljo, dne 9. novembra, gledališki igri: „Skriven zaklad“ in „Kmet in avtomat.“ Tudi srečolov je na sporedu. Torej na veselo svidenje v obilnem številu v nedeljo, dne 9. novembra, pri g. Krambergerju!

Vransko. (Požar.) V torek, dne 28. t. m., nekako proti eni uri popoldne, je izbruhnil v gospo-

darskem poslopju poštarja Kladnika požar, ki se je v kratkem času razširil na bleve omenjenega posestnika. V kratkem je bilo vse v plamenu in niti še vse živine niso mogli rešiti. Tudi v bližini se nahajajoča poštna hiša je bila v veliki nevarnosti, to še tem bolj, ker je nosil veter iskricke na njeno streho. Poštar Kladnik, videč silno nevarnost za pošto poslopije, je takoj telefonično obvestil o silni nevarnosti vse požarne brambe v bližnjih krajih in v kratkem času je prišlo na kraj požarja veliko število požarnih bramb, katerim se je posrečilo omejiti požar in rešiti pošto hišo. Škoda je velika, toda z zavarovalnino krita.

Vranski okraj. Kmetijska podružnica za vranski okraj priredi v nedeljo, dne 9. uri popoldne, pri gospodu Cimpermanu na Polzeli, in v nedeljo, dne 16. novembra, ob isti uri, pri Pihlvirtu v Kapli zborovanja. Govoril bo deželni živinozdravnik gospod Anton Peršuh o prvi pomoči pri boleznih in razlagal najvažnejše določbe kužnega zakona. Vsi zavedni kmetovalci se vabijo k prav obilni udeležbi na oba zborovanja!

Zibika-Tinsko. Vsem častilcem M. B. na Tinski gori se naznani, da se letos zahvaljna nedelja na Tinskem obhaja še le drugo nedeljo po vseh svetih, to je dne 9. nov.

Letošnja jesen je lepa in je enim v škodo, drugim pa v korist. Škodo imajo trgovci, ki so si nabavili veliko jesenskega in zimskega blaga in ga ne morejo vsled toplega vremena razprodati. Korist pa bodo imeli vsi, kateri bodo kupovali zdaj pri našem domačem trgovcu J. N. Šoštarčič v Mariboru, Gosposka ulica šte. 5. Gospod Šoštarčič se je odločil, da radi prevelike zaloge proda vso jesensko in zimsko blago 20 odstotkov ceneje. Vsaka stranka dobi pri nakupu 20 odstotkov popusta. Zimske srajce se dobijo že po K 1.20, 1.40, 1.60, 2.—. Pelerine za dečke po K 4.—, 5.—, 6.—. Pelerine za odrasle po K 9.—, 10.—, 11.—. Blago za obleke, zimski robci, odeje, koce itd. po zelo nizki ceni. Paziti pa je, da te trgovine ne zamenjate s kako drugo, ker dobro blago po nizki ceni ima samo Šoštarčič v Gosposki ulici. Vzorci se razpošiljajo brezplačno.

Na Balkanu.

Pritožbe moslimov.

Carigrajski list „Tanin“ poroča, da so odpisali moslimski prebivalci mesta Gimildžina pritožbo na portu, v kateri se pritožujejo proti bolgarskim oblastem. Pritožbo je vojaški guverner v Carigradu, Djemal beg, poslal naravnost bolgarskemu generalu Tošewu s prošnjo, da potrebno ukrene, da preneha slične pritožbe. General Tošew je nato odgovoril Djemal begu, da on ni odredil nobenih hišnih preiskav, ter bo kaznoval vse one, ki so izvršili hišne preiskave pri moslimih v Gimildžini. Prosil ga je pa tudi, da poskrbi, da se vrnejo vsi oni moslimi, ki so zapustili deželo, zopet na svoja stara bivališča, ter je še pristavil, da ne bo trpel, da bi kdo posegal v pravice moslimov, ter da se bo sam osebno podal v Gimildžino.

Ruski generalni konzulat za Albanijo.

Ruska vlada je predložila ruski dumi nujni predlog, da se ustanovi za Albanijo ruski generalni konzulat.

Albanci zahtevajo kneza.

Kakor poroča „Neue Freie Presse“ je knez Wied voljan prevzeti albanski prestol, toda samo pod gotovimi pogoji. Prvič zahteva za se in za svojo reprezentanco gotovo letno odškodnino v denarju. On sam ni bogat; njegovi letni dohodki znašajo na leto 150.000 mark. Avstrija in Italija naj mu torej zagurata iz Albanije gotove dohodke. Nadalje zahteva garancije za slučaj, da bo prostovoljno sam, ali pa da bo primoran odstopiti. Njegove politične zahteve so pa že izpolnjene. Albanija je prosta tujih čet in meje so že skoraj krog in krog gotove. Albanska vlada tudi komaj čaka novega kneza, ter se je že ponovno obrnila do vevlasti, naj to zadevo enkrat uredi.

Ali res še ni konec?

Iz Carigrada poročajo neki bucareški korespondenci, da ideja, ustvariti avtonomno Macedonijo, še nikakor ni opuščena. Nekega dne bo izvršeno to dejstvo, treba je samo čakati na ugodni trenutek. Bolgarska se ni za vedno odpovedala Kavali, Drami in Seresu. Še vise računi, ne da se pa povedati, kdaj se bodo poravnali.

Maščevanje bolgarskih častnikov.

Listi poročajo, da je odšel po naročilu bolgarskih častnikov bolgarski poročnik Gorkow v Pariz, in hoče zahtevati od znanega pisatelja Pierre Lottia, ki je trdil, da so izvrševali Bolgari grozodejstva, — zadoščenje. Gorkow hoče Pierre Lottija pozvati na dvboj.

Obrambna zveza na Balkanu.

Neki turški list priobčuje intervju z Veniselsom, ki je baje izjavil: Sklenili bomo z Rumunsko, Srbijo in Črnogoro obrambno zvezo. Povabili bomo k pristopu tudi Turčijo. Kot pogoj bomo zahtevali od Turčije, da prizna, da je zveza sklenjena samo z namenom, braniti evropsko Turčijo, ne pa tudi eventu-

elen napad na Malo Azijo. Če bo mir s Turčijo podpisan, pojdem v Carigrad, da ustvarim podlago za zblizanje.

Srbija.

V srbski skupščini je imel Pašić daljši ekspozicijo o zunanje-političnem položaju. Ker srbski premier v svojem ekspoziciji ni našel nobenih zahvalnih besed za Avstrijo, temveč je zlasti njen zadnji ultimatum precej ostro obsodil, med tem, ko je hvalil Rusijo, tripelentento in tudi Nemčijo, so na Dunaju nervozni in dunajsko časopisje dolgovestno dokazuje, da je Pašićevo mnenje krivo. Res, Bog se usmili naših politikov! Govore tako, kot bi ne bilo srbsko stališče napram monarhiji naravno po tolikih dokazih neprijateljstva in nenaklonjenosti. Če dajemo mi radi Albancev brce, nam Srbi vendar ne morejo poljubljati rok.

Kranjsko.

Zgradba novega kolodvora v Radovljici zagotovljena. Kakor znano, ima Radovljica zelo malo in neprimerno postajo. Sedaj se je posredovanju poslanca viteza Pogačnika in dr. Gregorčiča posrečilo, da je železniško ministrstvo dovolilo kredit 133 tisoč kron za zgradbo novega kolodvora v Radovljici. Zgradba mora biti gotova v prvi polovici prihodnjega leta.

Nova avtomobilna zveza Krško—Rudolfovo. — Poskušna vožnja na tej progi bo dne 4. novembra t. l., v sredo, dne 5. novembra, pa se prične z redno dnevno dvakratno vožnjo. Autobus je družba Globonik-Kastelic naročila v Puchovi tovarni v Gradcu, ter bo isti začetkom oskrboval samo osebni promet, v kratkem pa bo prevzel tudi vozno pošto. Voz je povsem moderno opremljen, popolnoma zaprt in ima prostora za 12 oseb. V zimskem času bo voz kurjen. Autobus bo odhajal iz Krškega ob 7.30 zjutraj in ob 3.30 popoldne ter iz Novega Mesta ob 11.10 dopoldne in ob 6.10 zvečer. Prihajal pa bo v Krško ob 1.10 popoldne in ob 8.10 zvečer ter v Novo Mesto ob 9.30 dopoldne in ob 5.30 popoldne. Autobus bo imel zvezo z vlaki v Rudolfovem in na Vidmu, v Rudolfovem bo vozil tudi na železniško postajo, oziroma iz postaje. Vozne cene in druge določbe so objavljene na avtomobilnih postajah ter po raznih gostilnah.

Čujte, kaj žganje dela! „Ob mali reki na Gorenjskem leži mlin z lepim posestvom; od pamtiveka je bil ta dom trdno posestvo; še pred tridesetimi leti so dobivale hčere iz te hiše po 3000 K dote. Takrat je tudi nastopil nov gospodar. Toda gospodarstvo je šlo rakovo pot. Družinska sreča je bila kmalu razdrta. Vzrok temu je bilo nesrečno žganje. Gospodar je imel v skrinji celo vrsto steklenic raznovrstnega žganja. Mnogokrat je bil že na vse zgođaj vrtoglav. Vdajal se je vedno bolj nesrečni pijači. Žena je trpela, kakor kamen; saj večje reve ni na svetu, kot žena pijanca. Pred par leti sta jo položila trpljenje in žalost v prerani grob. Otrok je izšlo iz rodbine. Najstarejši sin je pijanec. Če tudi je bil oče izredno brihtna glava in je bila tudi mati razumna žena, so otroci topoglavni in duševno malovredni;“ za šolo so bili vsi težko breme. Jasen dokaz, kako pijančevanje pogubno vpliva na zarod. Pred nekaj tedni se je zgrudil v grob še gospodar sam. Zdravnik je konstatiral: želodec ima ves skrčen in požgan od nesrečnega alkohola. To je povzročilo njegovo smrt. A ko sem opazoval to žalostno družinsko sliko, pravo podrtijo, se mi je skrčilo srce in vskliknil sem neho: Kako dolgo boš še ti, demon alkohol, dušno in telesno moril naše rojake, razdiral srečo družin in naroda?! Saj je ta žalostna družinska slika le en slučaj med tisoči in tisoči. Vsak, ki ima blago srce, bo vstopil v naše vrste ter se bode boril z vsemi silami zoper najljutejšega sovražnika naših družin in celega naroda. Žganju slovo, vojsko!“ Ta dopis smo povzeli po „Zlati dobi.“ Priobčujemo ga, ker opisuje razmere, ki žalibog more tudi naše štajersko ljudstvo. Ni nam treba iti na Gorenjsko, ampak že tu doma, recimo v okolici Maribora ali Ptuj, se lahko dan za dnem prepričamo o groznem delu nesrečnega žganja.

Primorsko.

Umrli je v kaznilnici v Kopru znani Födransperg, ki je umoril v Trstu neko šansonetko in razsekal njeno truplo na kosce, katere je pometal zavite v papir v morje. Födransperg je bil obsojen pred tržaško poroto na smrt na večalih in nato pomiloščen v dosmrtno ječo. V kaznilnici se je Födransperg obnašal jako vzorno in je bil tudi zelo pridlen pri delu. Pred nekaj časom je začel hirati za jetiko. Kljub pazljivosti zdravnika in vodstva kaznilnice je vendar Födransperg v noči na nedeljo nenadoma umrl.

Narodno gospodarstvo.

Kobilice uničile v Argentini žetov. Iz Rufina v Argentini poročajo: V deželi Santa Fe Nord. nam je Bog poslal zopet kazen, kobilice, ki naenkrat pokrijejo prostor v obsegu 10 ur hoda. Uničile so popolnoma letino žita in lanu.

O produkciji magnesita. Navzlic temu, da se v železarski industriji opazajo znaki nazadovanja konjunktura in sicer tako pri nas, kakor tudi na svetovnem trgu sploh, vendar pa izkazuje poraba magne-

sita naraščajočo smer. Glede dobivanja magnesita zavzema Avstrija v rudarstvu zelo odlično mesto, — ker se magnesit ne dobiva in ne koplje nikjer drugje na svetu, kakor izključno le v Avstriji, bolje rečeno v avstrijskih planinskih deželah, na Štajerskem in Solnograškem. Le v teh dveh deželah se nahajajo kristalniški skladi magnesita. Največji sklad magnesita, ki je sedaj znan, bo najbrže oni pri Sv. Martinu poleg Gröbminga na Zgornjem Štajerskem — tako vsaj v svojem tozadevnem spisu pravi tajni rudniški svetnik profesor dr. Beyšlag, ki je ravnatelj deželnega zavoda za zemljeznanstvo v Berlinu. Celotna količina tega magnesičnega sklada se ceni na 7.000.000 ton in je, kar se tiče kakovosti, glasom analize naravnost izvrsten. Omenjen bodi naj tudi še sklad magnesične rude pri Radentheinu na Koroškem. Malenkostne množine, ki se nahajajo tudi na Ogrskem, ne štejejo ničesar. Naraščajoča potreba magnesita je v zvezi z večjo porabo pri plavžih, ker železarska industrija v svojih plavžih počasi toda gotovo prehaja od porabe dolomita k porabi magnesita. Še bolj pa povzroča večjo potrebo magnesita okolnost, ker so vse fužine, ki so se do sedaj posluževale kakoga drugega ognjevarnega materiala, ako so hotele ostati zmožne konkurence, prisiljene rabiti magnesit. V kolikor tujina kupuje magnesit v Avstriji, oziroma v kolikor narašča avstrijska magnesična prodaja, nam najboljše kažejo tozadevne številk, ki jih vsebuje pregled o avstrijski trgovini za prvo polovico tekočega leta. Kar se odjema magnesita tiče, stoje samo ob sebi razumljivo vsem drugim državam na čelu Združenih držav severne Amerike. V Ameriko je magnesita šlo v prvi polovici tega leta 616.757 metrskih stotov. Lani (1912) ga je za isto dobo šlo tja 462.958 metrskih stotov. Značilno je, da se je izvoz magnesita v Veliko Britanijo (Angleško) do malega podvojil. Poskočil je namreč od 111.981 na 218.196 metrskih stotov. Razen tega je poskočil izvoz magnesita tudi v Britansko Indijo in sicer od 261 na 6231 metrskih stotov. Kot nov odjemalec magnesita nastopila je tudi Kitajska, katera je prvokrat v prvem polletju tekočega leta kupila čedno množino 7980 metrskih stotov. Kar se tiče drugih dežel, je izvoz magnesita poskočil v Nemčijo za okrog 20.000, Francijo 17.000, Švico 2500 in Italijo več kakor za 1000 metrskih stotov. Tudi v Nizozemsko in Spanijo so bile poslone večje količine. Manjši odjem napram lanskemu letu izkazuje le Belgija in Rusija. Izvoz na Švedsko se je skrčil le za malenkostno količino. Celoten izvoz magnesita je v prvem polletju 1913 poskočil za 300.000 in znašal skupaj 1.093.591 metrskih stotov. Njegova vrednost, ki je poskočila za okroglo 2.000.000 K, je skupaj znašala preko — 7.000.000 K.

Sleparije z umetnimi gnojili, močnimi krmili in gospodarskimi stroji. Nekateri slaboglasne tvrdke so preko cele Avstrije razposlale cele čete agentov, ki ponujajo umetna gnojila, močna krmila, poljedelske stroje itd. Iz kupčij s temi agenti nastanejo navadno zamotane tožbe, ker je blago skoro vselej slabo. Tako se n. pr. namesto Tomaževe žindre dobi moko iz zmletega kamna, ki seveda nima nobene gnojilne vrednosti. Superfosfat je pomešan s pepelom, peskom, kamneni moko itd., namesto naročenega 16—17 odstotnega superfosfata se dobi 10—12 odstotnega. Enaka sleparstva se goče z močnimi krmili, ki so pomešana z ničvrednimi odpadki, ali pa naravnost škodljivimi tvarinami. Ti agentje so mnogokrat celo tako predrzni, da se sklicujejo na kako javno oblast ali društvo, češ, da jih pošilja deželni odbor, kmetijska družba itd. S to stvarjo se je v svoji zadnji seji pečal nižjeavstrijski deželni odbor in soglasno sprejel predlog grofa Thurna-Valsassina, da se objavi svarilo proti tem sleparskim agentom. Tudi našim gospodarjem bodi ponovno priporočano, da umetna gnojila, močna krmila, stroje in druge potrebščine naročajo le preko naših gospodarskih organizacij.

*** 40glati denar.** Nizozemska vlada vpelje s 1. januarjem 40glati denar. Kateri vzroki so bili mero-dajni za vpeljavo tega denarja, ni znano.

*** Železna industrija nazaduje,** ker nima pravih odjemalcev. Balkanska kriza je hudo škodovala, četudi nekateri trdijo, da ne. Praška železniška družba je sklenila, odpustiti zopet večje število delavcev in omejiti promet za manj dni v tednu. Zadnje dni je bilo odpuščenih okoli 1000 delavcev, kar je vzbudilo v delavskih krogih jako hudo nevoljo.

Na jugu je življenje in bodočnost. Zveza avstrijskih industrijcev (Jadranska sekcija) je imela v nedeljo v Trstu generalno skupščino, katere so se udeležili predsednik trgovske in obrtne zbornice v Trstu dr. Demetrio in več zastopnikov državnih in mestnih oblasti tržaških. Zborovanje je otvoril predsednik Jadranske sekcije Leopold Brunner, ki se je v svojem nagovoru dotaknil tudi sedanje politične situacije in je povdarjal, da upa, da se od sedaj naprej avstrijska zunanja politika ne bo več križala z interesi avstrijske industrije. Podpredsednik dr. Singer je omenil, kako velikega pomena za avstrijsko industrijo je v sedanjem razvoju avstrijske industrije Balkan, ki je preroben in se odpira vedno bolj — svetovni trgovini. S tem dejstvom mora računati avstrijski industrijalec in tako tudi avstrijska zunanja politika, kajti ravno to vprašanje je sedaj aktualno in Balkan se mora odpreti pred vsem avstrijski industriji, kajti drugače pade avstrijska industrija v ožigled tujim trgovcem, ki se z vsemi silami bore že za

balkanski trg, na nivo, iz katerega se ne povzdigne več do zaželjene konkurenčne višine tujih industrij. Svetnik Pulitzer se je bavil v dolgem referatu z zaizpremembo tega zakona. Inženir Mazorana je predlagal z ozirom na dejstvo, da se oddaje zgradbe ladij tujim inozemskim ladijedelnicam vedno bolj množe, izpremembo tega zakona. Inženir Mazorana je predlagal, da se naprosi vlado, da dovoli v očiščen težki stavbni krizi v Trstu ustanovitev mestnega hipoteknega zavoda. Končno je prišlo na vrsto vprašanje glede kumulativnih tarifov za promet z Dalmacijo. Kakor znano, je trgovska in obrtna zbornica v Trstu odločno proti tem tarifom in sicer to v prid tržaškemu pristanišču in tržaški trgovini in industriji. Zborovalci so se pridružili mnenju zbornice in so sklenili po kratki debati, da naprosi Jadranska sekcija centralo, da naj ta poskuša doseči vsaj toliko, da se ne bodo uvedli kumunalni tarifi vsaj toliko časa ne, dokler se ne skliče glede tega vprašanja nova anketa, ki bo dosegla, če že ne izločitev teh tarifov, gotovo vsaj kompromis, s katerim bo ustrezno industrijalcem, ki zahtevajo ta tarif, na tak način, da ne bo oškodovano tržaško pristanišče.

Velikanska trta angleškega kralja. Angleški kralj ima v svojem malem vinogradu, kjer tudi sam kako malenkost usadi in obreže, poleg navadnih trt tudi prav znamenito, zgodovinsko trto, ki je bila že vsajena leta 1678 in še danes rodi izborno grozdje za kraljevo mizo. Ako je dobra letina, da ta velikanska trta, ki se razteguje 43 metrov na okoli, do 2500 grozdov. Vsako leto pride ogromno tujcev, da si ogledajo to botanično redkost, ki ji ni para na celem svetu.

148 milijonov čistega dobička. Računski zaključek trsta z jeklom izkazuje za tretje četrtletje 38.4 milijonov dohodkov proti 41.2 mil. v drugem četrtletju. Pod odbitku odpisov v znesku 8.8 milijonov ostane še 29.6 milijonov dolarjev, to je 148 milijonov kron čistega dobička v enem četrtletju!

Prodaja umetnih gnojil. V torkovi seji državne zbornice je bil na vrsti nujni predlog posl. Povšeta o ureditvi prodaje umetnih gnojil. Poslanec Povše je v svojem govoru, katerega so številni poslanci z zanimanjem poslušali, dokazoval, kako potrebno je, da se povzdigne avstrijsko kmetijstvo. Mesta so dostikrat navezana na uvoz iz tujine, ker domači kmetovalci dovolj ne proizvedejo. Na Nemškem imajo slabšo zemljo in vendar pridelajo na enakem prostoru dvakratne do trikratne pridelke v primeri z Avstrijo. Kaj je temu vzrok? Ali so morebiti nemški bolj inteligentni? Nikakor ne. Na Nemškem porabijo veliko več umetnih gnojil, kakor pri nas. Kalijevih soli na primer porabijo nemški kmetovalci 111krat več, nego pri nas. Pri nas že voznina umetna gnojila silno podraži. Vedno se pri nas toži o pomanjkanju mesa. Imamo v Avstriji 10.000.000 hektarjev travnikov. Ako bi bili ti zadostno gnojeni, koliko več živine bi lahko preredili? Govornik priporoča nujnost in naj se predlog izroči kmetijskemu odseku, ki naj čim prej o tej zadevi obravnava. (O tem vprašanju opozarjamo na temeljito razpravo o prodaji umetnih gnojil v „Narodnem Gospodarju“ izpod peresa dr. Kreka.) Predlog je bil enoglasno in z velikim odobravanjem sprejet.)

Obrtnike in trgovce opozarjamo na današnje vabilo Trgovsko-obrtno kreditne zadruge v Celju, na ustanovni občni zbor v nedeljo, dne 9. novembra t. l. Zborovanje se boče vršilo neposredno po ustanovnem občnem zboru Zveze južnoštajerskih obrtnih združenj, kateri je določen na 2. uro popoldne. V trgovskih in obrtnih krogih je zanimanje za ta dva ustanovna občna zbora enako živo, kot je bilo na znanem zborovanju Občeslovenskega obrtnega društva v Celju, na binkoštni ponedeljek, dne 27. maja l. 1912, in bodi tudi sedaj udeležba enako impozantna, kakor je bila takrat. To je pa tudi potrebno, da se utrdi ugled in zaupanje do teh stanovskih naprav in do obrtnega in trgovskega stanu. Zvečer istega dne se vrši v Narodnem domu v Celju gledališka predstava ter bodo zborovalci imeli priliko, koristno s prijetnim združiti. Torej vsi obrtniki in trgovci v nedeljo, dne 9. nov. t. l. v Celje!

Otroci, ne morem več prenašati!

Vselej, če želim miru in hočem delati, me začne mučiti kašelj in boli človeka ob pogledu na te revne malčke. Še jutri zjutraj kupim škatljico Faysovih, pristnih mineralnih pastilj — in kašelj bo prenehal. Teh par vinarjev ne pride v očiščeno učinka niti v pošte. Škatljica stane le K 1.25 in se povsod dobi. Posebna znamenja: Ime Fay in bel kontrolni papirček z uradnim potrdilom županstva Soden ob Ti.

Razgled po svetu.

Na smrt obsojen vohun. Zagreb, dne 29. okt.: Pred tukajšnjim garnizijskim sodiščem se je pričela dne 23. oktobra kazenska razprava proti ruskem državljani Koop-Koeppu, ki je obtožen vohunstva. Prišel je po leti 1912 v Zagreb in kakor so dognali po direktnem ukazu ruskega generalnega štaba. Potoval je kot agent za kemične preparate in tako zbiral podatke za ruski generalni štab, s katerim je bil vedno v neposrednem stiku. Oblasti so dognale, da

je član velike ruske vohunske organizacije v Avstriji, kateri je pripadal tudi vohun Bravura in s katero so imeli stike tudi razni avstrijski častniki. Koop-Koepp je bil aretiran in vojaško sodišče ga je obsodilo včeraj na smrt, ker je vršil vohunstvo v času, ko je bila za vsak poskus vohunstva določena smrtna kazen. Koop-Koepp je prosil za milost; če se njegovi prošnji ne ugodijo, bo v začetku novembra obešen na dvorišču zagrebske sodnice.

Najmanjša republika na svetu, je državnica S. Marino v Italiji. Cela deželica je dolga komaj šest kilometrov na daljavo to je dobro uro hođa. Ta državnica je sedaj sklenila povečati svojo armado od deset mož na trideset. Artilerija je obsegala do sedaj en sam top, a letos so kupili še tri, tako da imajo že sedaj štiri topove in trideset mož stalne vojske. Toda glej spaka, topov sedaj ne morejo rabiti, ker ne sejo topovi 14 kilometrov daleč, dežela pa je dolga le šest! Sedaj so politiki v veliki zadregi, kaj se ima zgoditi s temi štirimi topovi!

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobito dokazujejo vsak dan došla priznana pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Kinematograf in gledališče. V zadnjih letih se je kinematograf čudovito izpopolnil in v nekaterih manjših mestih nadomešča gledališče vsaj za nižje sloje. Popoldnega nadomestila za oder nam seveda kinematograf sedaj še ne nudi, ker se vidijo same slike in se govorjenja ne sliši. A kakor vemo, je Edison že iznašel tudi take aparate in v par letih bodo gotovo vsi kinematografi urejeni po tem sistemu. Brez ozira na to moramo pa kinematograf tudi danes že vzeti kot resno stvar in ne kot igračo za otroke. Kinematograf nam nudi dandanes že cele drame najboljših pisateljev, saloigre, prizore iz narave itd. Razun tega kinematograf ni drag, gledališče pa po navadi stane precej denarja. Da bi bil kinematograf sam na sebi že nemoralen, se ne more trditi: slabe igre igrajo tudi po gledališčih, ne le po kinematografih. Dolžnost cenzure je, da skrbi za primerne igre, ki niso za ljudstvo škodljive. Obisk pametnih in poučnih kinematografskih predstav je tedaj dandanes priporočljiv in koristen.

Namesto kisle vode pila lugovo esenco. Iz Dunaja poročajo: 75letna baronica Schönstein, zdaj popolnoma brez premoženja, je bivala pri svoji nekdanji uslužbenki, ki je pri njej služila šestnajst let. Te dni je po pomoti izpila kozarec lugovega esenca namesto kisle vode. Težko bolno so prenesli v bolnišnico. Baronica je svoj čas videla lepše dni; njen mož je bil premožen, toda prišel je ob vse.

Senzacionalen izum v angleški vojni mornarici. „Daily Express“ poroča iz Portsmoutha, da je napravila angleška admiraliteta te dni zadovoljujoče poskuse z nekim novim izumom, s pomočjo katerega se morejo ladje z elektriko na veliko daljavo razstreliti. Poskus so napravili s križarico „Terpsihora“, staro, 3400 ton obsegajočo škatljo. Preteklo sredo je došla križarka v Stockes Bay. Neka linijska ladja je iz dalje osmih milj vžgala streljivo, ki se je nahajalo na ladji „Terpsihora“.

Veseli dogodek na ruskem dvoru. V angleških dvornih krogih je zelo iznenadila vest iz Petrograda, da ruska carica, ki biva že delj časa v Livadiji, pričakuje novega veselega dogodka. Najbolj bi bili veseli, če bi bil novorojenec moškega spola. S tem bi bilo rešeno vprašanje prestolonasledništva. Edini sin carjev, veliki knez Aleksis, je težko bolan. Tuberkuloza kostna ga je tako zdelala, da ni nobenega upanja več, da bi ozdravil.

Lov na leve v Lipskem. V Lipskem je bil nekaj dni cirkus Barnum. Pri odhodu je voz, v katerem so bili levi, trčil skupaj z električno cestno železnico in se razbil. Osem levov je ušlo. Ljudje so prestrašeni begali po ulici in vpili, levi so pa tulili. Policija je s pomočjo cirkusovih uslužbencev napravila lov na leve. Štiri leve so kmalu ustrelili, drugi so zbežali v neki hotel, kjer so se ljudje grozno prestrašili. Levi so bili tudi iznenađeni in so begali po stopnicah gori in doli. Hišo so obstopili. Enemu levu se je posrečilo zopet uiti na cesto, kjer je napadel dva uprežena konja in ju nevarno razmesaril. A preden je mogel konja raztrgati, so ga že ustrelili. Na cestah je ležalo pet mrtvih levov. Krotivka levov se je same žalosti vrgla na mrtve leve in so jo morali policaji s silo odstraniti. Druge leve so polovili v hotelu z mrežami; enega so dobili na stranišču, a drugega na podstrešju. Enega leva in enega tigra, ki sta tudi ušla, je krotivka zvalila v voz za zverine in so ju tako ujeli. Na enega leva so oddali policaji z revolverji 150 strelcev in je bil takorekoč preluknjan. Mrtve leve so spravili k policijskemu predsedstvu.

Nemci na Hrvaškem. Glasom ljudskega štetja leta 1910 je na Hrvaškem 134.078 Nemcev, to je 5.1%

celokupnega prebivalstva; imajo pa že sedaj 32 ljudskih šol z nemškim učnim jezikom, a zahtevajo jih še več, kakor tudi nemško uradovanje z njimi in še druge take lepe reči. Mažarov je na Hrvaškem 110 tisoč, pa imajo 96 šol. Ako bo šlo tako naprej, bodo imeli tujei na Hrvaškem kmalu več šol, nego domače ljudstvo.

Tragedija na morju. Iz Trsta poročajo: Glasom brzoglavnega poročila se je pripetila na avstrijskem parniku „Daksa“, last tvrdke Glavich v Dubrovniku, v vodovju Gibraltarja družinska tragedija, ki je vzbudila veliko pozornost. Na parnik „Daksa“ so se vkrcali z dovoljenjem Glavicha kot nadštevilni potniki njegova svakinja Izabela Glavich, njena hčerka Marija in Marijin ženin Muratti. Vsi trije so prišli iz Amerike na obisk h Glavichu. Ta jim je dovolil na svojem parniku „Daksa“ zabavno vožnjo v Črno morje in od tam v Rotterdam. Dne 10. t. m. je signaliziral parnik „Daksa“ pomorski oblasti v Gibraltarju, da ima na krovu enega mrtvega in dva ranjenca. Zdravnik dr. Robinson, ki je prišel na parnik, je našel Murattija v zadnjih zdihljajih. Imel je dve rani na glavi. Gospodično Marijo Glavich je našel ranjeno na prsih, prvega častnika pa na spodnjem delu života. Vse rane so bile prizadete s kroglico iz samokresa. Preiskovalni komisiji je izpovedal kapitan „Dakse“, Boganovič, sledeče: Kot nadštevilni potniki so se vkrcali na parnik Muratti, gospa Izabela Glavich in njena hčerka Marija. Dne 10. t. m. po kosilu se je vsedla gospa Glavich na stol, na katerega je položil Muratti preje svoj klobuk. Predno pa se je vsedla, je položila klobuk na drug stol. Ta malenkost je zadostovala Murattiju, da je začel prepri, v teku katerega je gospo strašno psoval. Jaz sem ga posvaril. On je potegnil samokres in ga nameril proti meni. Udaril sem ga po roki in strel me je zgrešil. Nato je ustrelil proti svoji nevesti. Tudi to pot ni zadel. V tem hipu sem skočil v svojo kabino po samokres. Med tem sta padla dva strela. Ko sem se vrnil v obednico, sem našel gospodično na tleh v krvi. Muratti je ustrelil še enkrat na me. Tudi to pot me ni zadel. Nato je zbežal Muratti v svojo kabino. Jaz sem ustrelil parkrat za njim, da bi ga preplašil. Muratti je skočil v kabino, kjer se je dvakrat ustrelil v glavo. Komisija je zaslišala še ostale priče. Njih izpovedi se popolnoma ujemajo z izpovedjo kapitana. Marija Glavich in častnik sta lahko ranjena in bosta okrevala.

Kolega. Na francoskih železnicah se še vedno sprejema napitnina. Sprevodnik vlaka čaka, da mu pasажir stisne v roko nekaj drobiža. Ker je to slabo vplivalo, so na nekaterih železnicah prepovedali sprejemati napitnino. Ravnatelj neke železnice se je hotel prepričati, se li ta ukaz izpolnjuje. Vstopil je na neki postaji v vlak. In ko mu je sprevodnik pregledal listek, mu je ravnatelj stisnil v roko — par frankov. Sprevodnik je popolnoma mirno vtaknil denar v žep. Hotel se je odstraniti, ko zakriči gospod ravnatelj nad njim: „Kaj, vi sprejemate napitnino? Ali ne veste, da je to pri naši družbi prepovedano? Zdaj vas imam!“ — „Oh“, je zvito odgovoril sprevodnik, „od drugih potnikov bi ne vzel napitnine. A toda, ker ste kolega...“

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4—
14 karatne zlate ure za gospode	40—
Srebrne ure	K 6-50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9-50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13—
Ploščnate ure iz kovine	6—
Srebrni pancer-verižice	2—
14 karatne zlate verižice	20—
Amerikanske zlate double-ure	10—
Goldin Roskopf ure	4—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoče	K 5—
14 karatne zlate ženske ure	19—
Viseče stenske ure na nihala	10-80
Kuhinjske ure	2-40
Ike	3—
Tezvojnim p zvoncem	8-50

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlat in srebrnine.

S p a s.

Miroljuben izletnik je po nesreči zašel v krčmo, kjer je kmalu nastal med kmečkimi fanti pretep. Izletnik je bežal, a predno je prišel iz hiše, so mu pretepači dva zoba izbili. Ko je stvar prišla pred sodišče, je obtoženi pretepač Matevž Klada ogorčen vskliknil:

„Kaj pa hodi ta gospod v krčmo, če nobenega špasa ne zastopi!“

P o t e m p a ž e.

— Kaj ste pa tako zlovoljni, gospod kolega?
— Kaj ne bi bil! Domače sitnosti. Ali vas vaša žena nikoli ne razjezi?
— Nikoli!
— In otroci vam ne delajo nobenih skrbi?
— Nikdar!
— Kako je to mogoče?
— Prav lahko, jaz namreč nisem oženjen!

SIROLIN „ROCHE“ za varstvo dihalnih organov

Kaj je Sirolin „Roche“?

Sirolin „Roche“ je sredstvo, ki je na zaamstveni podlagi narejeno iz Guajacolne snovi ter vsebuje le dobre in zdravilne snovi Guajacola. Vsled primerne sestave in izborih lastnosti „prijazno“ in „vzbujajo“ tek. Od zdravnikov priporočeno.

V lekarni zahtevaj izrecno Sirolin „Roche“ v izvorni steklenici po 4 K in poskrbi se naj, da bo v vsaki domači lekarni vedno pripravljena ena taka steklenica za takojšnje rabo.

Kdo rabi Sirolin „Roche“?

Na pljučah bolani in nedušljavi za olajšanje in vzbujanje teka. Na influenci bolani okrepijo. Kateri kašljajo in trpe vsled bronhialnega katarja, da okrepijo. Škrofulozni otroci, katerim oteka slezica, pri očesnem in nosnem kataru, ki imajo oslovski kašelj, rabijo vspešno to sredstvo. Vsakrati, ki se hoče varovati pred boleznijo na dihalnih organih.

Kako učinkuje „Sirolin Roche“?

Sirolin „Roche“ pospešuje in krajša zdravljenje, olajša izpljuvanje, odstrani kašelj ponočno potenje in mrzlico ter krepi dihalne organe. Ravno zaradi te lastnosti je Sirolin „Roche“ primeren sredstvo, ki pospešuje prebavljanje in redilnost. S tem se naravno tudi ojačujejo moči, truplo postaja težje in stem se zboljša tudi zdravje v obče. Dober okus Sirolina cenijo otroci in odrasli.

Ure

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov cenik zastoj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remonat-ura	K 350
Pristna srebrna ura	K 7—
Original omega ura	K 18—
Kuhinjska ura	K 4—
Budilka, niklasta	K 3—
Poročni prstani	K 2—
Srebrne verižice	K 2—

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar

Maribor, Gospodska ulica 26

Kupujem zlatino in srebro.

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhost, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni „Zur Sonne“, Graz

Jakominiplatz 14.

Vse šolske potrebščine!

za ljudske šole kakor:

Svinčniki, peresa, peresniki, radirke, kamenčki, gobice, raznovrstni pisalni in risalni papir, barve, črnila, tuš, gumi, ravnila, torbice za šolarje, skatljice za peresa, kreda itd. se dobivajo v najboljši kakovosti in po najnižji ceni pri

Goričar & Leskovšek v Celju.

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov, risank, risalnih skladov in vseh tiskovin za urade. Na debelo! Na drobno!

Trgovina s specerijskim blagom

Slovenci! Zavedajte se!

Trgovina z moko in de-
željnimi pridelki

Glavna sl. zaloga in velika izbira kranjskega vrvarskega blaga, n. pr. štrang, uzd, vrvi, štrikov za perilo, mrež za seno in za otroške postelje itd. Točna in solidna postrežba.

J. Ravnikar
Celje

Graška ulica šte. 21.

Glavna slov. zaloga suhih in oljnatih barv, čopičev, firneža in lakov. Kupujem po najvišji ceni deželne pridelke, vosek in vinski kamen. Točna in solidna postrežba.

Vedno sveža žgana kava

Na drobno in na debelo!

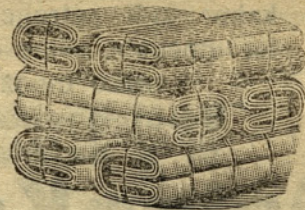
Zaloga rudninskih voda

Velika narodna trgovina

Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasne novosti za ženske in moške obleke po zelo

znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno

Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago!

M. Zabukošek

krojaški mojster v Celju priporoča veleč. duhovščini svoj

modni salon
za gospode,

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list „Straža“.

Ni treba si glavo tretji!

Najboljše specerijsko blago, zanesljiva kaljiva vsakovrstna

Semena

voščenih in drugih vrst syeč,

dobivate z jamčeno solidno postrežbo pri staroznanih tvrdki!

Milan Hočevar Celje

tik farne cerkve.

Najboljši in najcenejši klobuki

se dobijo samo pri

Fr. Placotta : Ptui,

Minoritski trg 4.

Nasproti slovenski cerkvi. — Popravila točna. Solidna postrežba. 95

Prevzamem vsa dela okoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katere izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobrave v Celju

Gospodska ulica 5.

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materiala Fabriksgasse 17 (blizu francišk. cerkve). Telefon št 188.

Priporoča se Vam za nakup

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastoj in poštnine prosto.

Svetovna tvrdka.

Na tisoče zahval.

Darujte za Slov. Stražo!

Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li član zadruga ali ne in jih obrestuje po

5%

Rentni davek plačuje zadruga sama; prevzame obrtne in trgovske račune v inkaso in iztirjanje, daja predujeme eskontuje menice ter izpeljuje sploh vse denarne manipulacije po najkulantnejših pogojih.

Vabilo na ustanovni občni zbor

Trgovsko-obrtne kreditne zadruga v Celju,

reg. zadruga z om. jamstvom,
ki se bode vršil v nedeljo, dne 9. novembra 1913,
ob 8. uri popoldne,
v mali dvorani „Narodnega doma“ v Celju.

Dnevni red:

1. Poročilo začasnega načelnstva o stanju združnikov in dosedanjem poslovanju.
2. Volitve:
 - a) načelnstva;
 - b) nadzorstva.
3. Slučajnosti.

V Celju, dne 28. oktobra 1913.

Za začasno načelnstvo:

Rudolf Stermecki.

Ivan Rebek.

Malisno šupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, koruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski kamen,

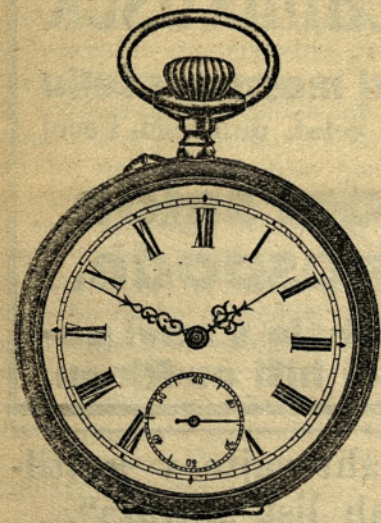
želod, krompir, sploh vse deželne pridelke kakor tudi petroljevske in oljate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo itd.

Veletrgovina s špecerijo
in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje
Graška ulica št. 22.

Pozor! URE

reparirane s pismenim jamstvom:

Pristna srebrna ura K 7.—

Pristna srebr. ura ženska K 7.—

Pristna srebrna verižica K 2.—

Pristna srebrna verižica

damska K 3-40

Zlata ura . . . K 28.—

Ker sem kupil iz Švice celo

tovarniško zalogo bom prodal

reparirane ure po zelo

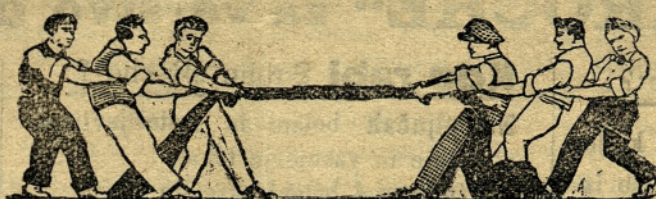
nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

Urar, očalar in

zlatar

Franjo Bureš Maribor
Tegethofova cesta št. 39

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna **R. Stermecki v Celju št. 301.**
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

Pri večjih naročilih mnogo ceneje.

Thierry-a Balzam

edino pristen. Nedosežen uspeh pri vseh boleznih na dihalnih organih, pri kašlju, hripavosti žrelnem kataru, pljučnih boleznih, slabem prebavljanju, slabostih, želodčnem krču itd. Zunanji pri vseh boleznih v ustih, zobobolu, pri opeklinah in izpuščajih itd.

Thierry-a centifolijsko mazilo

je zanesljivo še pri tako starih ranah, oteklinah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa, napravi vsled tega dostikrat operacijo nepotrebno. 2 dozi 3 K 60 v.

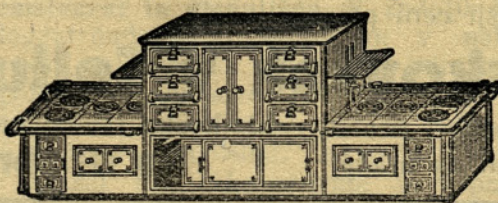
Lekarna k angelju varuhu

A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

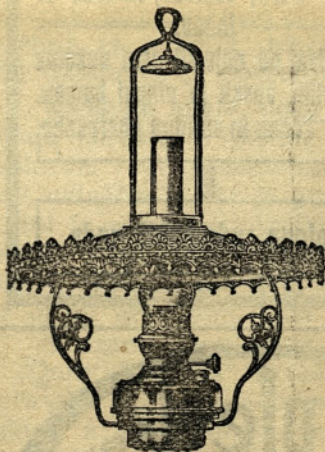
Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po

od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šmarje, Sočanje, Sevnica, Vran-

4 1/2 %

ske in Gornjigrad in rezervna zaklada, katera znašata že nad 350 000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v obče koristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30 000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitve slovenske obrtne strokovne šole 12 000 K za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko go-podarske namene 6.000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačala okolo 45.000 K, za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K.

Sprejema tudi hranilne knjižice

drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrov. zadruga
z neomejeno zavezo

v lastni hiši

obrestuje hranilne
vloge po

5 %

(Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta šte. 9

prvo nadstropje

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje posojilnica sama.